

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva



Diplomová práce

Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání

Danuše Majorová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Danuše Majorová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání

Název anglicky

The effects of amendments to laws on trade business

Cíle práce

Cílem práce je analýzou legislativy upravující živnostenské podnikání zjistit, které změny zákonů a dalších právních předpisů, dotýkajících se živnostenské činnosti včetně správního trestání, měly zásadní význam pro živnostenské podnikání po 31.12.2013. Dílčím cílem je vyhodnocení dopadů těchto změn na práva a povinnosti podnikatelské veřejnosti i správních orgánů ve sledovaném období a navrhnout případná legislativní opatření.

Metodika

Shromáždění, prostudování a posouzení podkladů pro zpracování práce.

Komparace a analýza živnostenskoprávních předpisů za sledované období.

Dotazníkové šetření a rozhovory se zástupci podnikatelské veřejnosti a živnostenského úřadu.

Shrnutí výsledků a jejich vyhodnocení.

Navržení případných legislativních opatření.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Živnostenský zákon, živnostenský úřad, podnikatel, podnikatelská činnost, spotřebitel, zákon, právní předpis, novela zákona, přešůpek, kontrola, sankce.

Doporučené zdroje informací

- ELIÁŠ, Karel a kolektiv. Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku – 2., doplněné a aktualizované vydání . Praha: Wolters Kluwer, 2014. 360 s. ISBN: 978-80-7478-493-4
- HORIZNKOVÁ, Eva a URBAN, Václav. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a judikaturou. 14. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde, 2014. 327 s. ISBN: 978-80-7201-942-7
- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, LIBOSVÁR, Ondřej. Zákon o kontrole. Komentář.Praha: C. H. Beck, 2014. 296 s. ISBN: 978-80-7400-271-7
- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přešůpcích a přešůpkové řízení. Komentář. 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013. 640 s. ISBN: 978-80-7400-501-5
- KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech, Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 404 s. ISBN: 978-80-7478-472-2
- KOLÁŘOVÁ, Monika. Kniha: Velká kniha pro podnikání pro fyzické i právnické osoby – aneb vše co potřebujete znát během podnikání. 2. aktualizované vydání. Praha: Rubico, 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 8. 11. 2016

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce JUDr. Daniele Světlíkové za její odborné vedení, čas a poskytnutí cenných rad i připomínek k vypracování této práce. Poděkování zároveň patří i mým kolegyním a kolegům ze Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně a Živnostenského úřadu Plzeňského kraje, kteří mi byli nápomocni svými názory a informacemi. V neposlední řadě děkuji mé rodině, která mě po celou dobu podporovala a měla se mnou trpělivost.

Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá legislativou upravující živnostenské podnikání a změnami zákonů a dalších právních předpisů, které měly zásadní význam pro podnikatelskou činnost v České republice především v období po 31. 12. 2013.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část identifikuje, komparuje a analyzuje živnostenskoprávní předpisy, kterými by se měla podnikatelská veřejnost při své činnosti prioritně řídit. Z větší části se pak zabývá změnami právních předpisů zejména v období po 31. 12. 2013, které měly zásadní dopad na živnostenské podnikání včetně správního trestání v České republice.

Na teoretickou část navazuje praktická část, která se zabývá problematikou živnostenského podnikání především z pohledu podnikatelské veřejnosti. Součástí praktické části je dotazníkové šetření a rozhovory se zástupci podnikatelské veřejnosti, živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně a živnostenského úřadu Krajského úřadu Plzeňského kraje.

V závěru diplomové práce byly získané informace shrnuty, specifikovány problémové oblasti živnostenského podnikání a navržena opatření vedoucí k jejich odstranění.

Klíčová slova: Živnostenský zákon, živnostenský úřad, podnikatel, podnikatelská činnost, spotřebitel, zákon, právní předpis, novela zákona, přestupek, kontrola, sankce.

The effects of amendments to laws on trade business

Abstract

This thesis deals with the legislation regulating business activities and changes in laws and other regulations which were of crucial importance for the business activities in the Czech Republic after 31. 12. 2013.

The work is divided into theoretical and practical. The theoretical part identifies, compares and analyzes the trade licensing regulations should be business community in its activities as a priority to drive. For the most part, it deals with legislative changes in the post 31. 12. 2013, which have had a significant impact on business entrepreneurship, including administrative punishment in the Czech Republic.

The theoretical part follows the practical part, which deals with the trade business, especially in view of the business public. Part of the practical part is a questionnaire survey and interviews with representatives of the business public and to the trade licensing office of the Municipality of the city of Pilsen and trade office, the Regional office of the Pilsen region.

At the conclusion of the thesis the obtained information is summarized, specified the problem areas of the trade business and proposed measures leading to their elimination.

Keywords: The trade licensing, the trade licensing office, the entrepreneur, entrepreneurial activity, consumer, law, legislation, amendments to the law, a misdemeanor, control, sanctions.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	16
3.1 Právní úprava podnikání	16
3.2 Živnostenské podnikání	17
3.2.1 Živnost	18
3.2.2 Podnikatel	19
3.3 Subjekty.....	20
3.3.1 Fyzické osoby	21
3.3.2 Právnícké osoby	22
3.3.3 Správní úřady činné v oblasti živnostenského práva	23
3.4 Nový občanský zákoník	24
3.5 Zákon o obchodních korporacích.....	27
3.6 Živnostenský zákon.....	29
3.7 Zákon o živnostenských úřadech	34
3.8 Zákon o kontrole (kontrolní řád).....	35
3.9 Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.....	38
3.10 Zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu.....	40
3.11 Zákon o ochraně spotřebitele	42
3.12 Zákon o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě.....	44
3.13 Zákon o evidenci tržeb (EET)	45
4 Vlastní práce	47
4.1 Dotazníkové šetření.....	47
4.1.1 Dotazníky pro podnikatele.....	48
4.1.2 Dotazníky pro pracovníky živnostenských úřadů.....	58

4.2	Rozhovory	69
4.2.1	Rozhovory s podnikateli	69
4.2.2	Rozhovory s pracovníky živnostenských úřadů	74
5	Výsledky a návrhy opatření	82
6	Závěr.....	89
7	Seznam použitých zdrojů	92
8	Přílohy	97

1 Úvod

Živnostenské podnikání má zásadní význam pro hospodářský vývoj společnosti, přispívá k fungování trhu, zvyšuje konkurenceschopnost a je jedním ze základních pilířů každé vyspělé tržní ekonomiky. K rozvoji podnikání přispívá podnikatelsky přívětivé prostředí, ke kterému vedou pouze podmínky neodrazující začínající i stávající podnikatelské subjekty od podnikání. Takovými podmínkami jsou zejména srozumitelné a jasné zákony a jiné právní předpisy upravující tuto oblast.

V České republice je právo podnikat zakotveno v článku 26 zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku.¹ Konkrétní podmínky a omezení pro výkon určitých činností mohou být stanoveny zákonem. Legislativní vymezení práv a povinností v oblasti živnostenského podnikání je v tržním hospodářství zásadní, neboť jen transparentní legislativa zaručuje stejné podmínky pro všechny zúčastněné strany. Bohužel ve snaze operativně reagovat na rychle se měnící potřeby společnosti dochází v oblasti podnikatelské činnosti k častým legislativním změnám, které mohou mít nejen na podnikatelskou veřejnost i negativní dopady.

Soukromé podnikání, jako součást každodenního života i tržní ekonomiky, zahrnuje mnoho činností, které podnikatelé provozují především za účelem dosažení zisku.

Soukromoprávní vztahy mezi podnikateli jsou v České republice upraveny zákonem č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník a zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Po veřejnoprávní stránce je živnostenské podnikání, které je v naší zemi nejrozšířenější formou podnikání, upraveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších zákonů (živnostenský zákon). Tímto zákonem jsou nejen upraveny vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty, ale i zároveň vymezeny základní podmínky podnikatelské činnosti pro fyzické i právnické osoby. Živnostenský zákon se však nevztahuje na veškeré soukromé podnikání, některé činnosti jsou z jeho působnosti vyjmuty. Například činnost soudních exekutorů, advokátů, bankovních subjektů, lékařů či lékárníků, které vzhledem ke svému významu vyžadují zvláštní právní úpravu.

¹ *“Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost”*

Živnostenský zákon byl od 1. 1. 1992, kdy nabyl účinnosti, předmětem častých novelizací, kterých bylo k 1. 1. 2017 více než 140.

Snaha odstranit velké množství nařízení, povinností a požadavků nejen při vstupu do podnikání, ale rovněž v jeho průběhu, vedla v roce 2005 vládu České republiky ke schválení Akčního plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů².

V roce 2006 a 2008 byly přijaty novely živnostenského zákona, jejichž záměrem bylo snižování administrativní zátěže podnikatelů a liberalizace podmínek podnikání. Tento záměr se podařilo naplnit například tím, že živnostenské úřady jako centrální registrační místa usnadnila komunikaci s podnikateli. Následně byla zrušena i místní příslušnost živnostenských úřadů. Podnikatelé i další osoby se tak mohou obrátit na živnostenský úřad, který jim pro vyřízení jejich záležitostí vyhovuje z jakéhokoliv důvodu lépe. Místo živnostenských listů a koncesních listin začaly být vydávány výpisy, snížily se nároky na povinnou praxi a volné živnosti se změnily na živnost jednu, rozčleněnou do 80 oborů.

Změny týkající se zejména povinností podnikatelů vyplývajících z § 31 živnostenského zákona, pak přinesla novela živnostenského zákona v roce 2010.

Novelou živnostenského zákona účinnou od 1. 1. 2014 došlo zejména k úpravě terminologie v návaznosti na nový občanský zákoník i k odstranění neprovázaností vzniklých přijetím jiných právních předpisů v průběhu předešlých let. Zároveň došlo ke změnám v obsahových náplních jednotlivých živností koncesovaných, řemeslných, vázaných i oborů v rámci živnosti volné.

Novelou živnostenského zákona účinnou k 1. 1. 2015 pak došlo ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, kteří již nemusí živnostenskému úřadu opětovně předkládat doklady, které v minulosti úřadu doložili. Touto novelou došlo rovněž ke zvýšení ochrany osobních údajů podnikatelů včetně odstranění kolize dosavadní právní úpravy živnostenského zákona a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Další novely živnostenského zákona pak přinesly v období posledních tří let změny v oblasti předávání informací spojenými s ohlašovaním živnosti či žádostí o koncesi příslušným speciálním úřadům, doplnily živnostenský zákon v části negativního vymezení

² Usnesení vlády ČR č. 421 ze dne 13. dubna 2005.

živnosti o některé nové činnosti³ a upravily požadavky na doklady prokazující odbornost způsobilost žadatelů o živnostenské oprávnění.

Zatím poslední změna živnostenského zákona účinná od 1. 1. 2017 spočívá ve změně terminologie vyplývající ze zákona o hazardních hrách.⁴

Podnikatelské subjekty, fyzické a právnické osoby, musí při své živnostenské činnosti dodržovat povinnosti, které jim ukládá živnostenský zákon i další právní předpisy. Dodržování těchto povinností kontrolují jak živnostenské úřady, tak i jiné orgány veřejné správy. Množství právních předpisů upravujících živnostenské podnikání a jejich neustálé novelizace však přináší problémy jak podnikatelské veřejnosti, tak správním orgánům.

Proto se bude diplomová práce primárně zabývat dopady změn vybraných zákonů na oblast živnostenského podnikání, poukáže na problémy, které neustálé změny legislativy nejen podnikatelům přináší, s cílem navrhnout opatření k řešení zjištěných problémů.

Tato diplomová práce vychází z právní úpravy vztahující se k živnostenskému podnikání platné k 1. 1. 2017.

³ § 3 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, (živnostenský zákon).

⁴ Zákon č. 188/2016 Sb., o hazardních hrách.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě analýzy zkoumaných materiálů a následné syntézy získaných údajů zhodnotit, které změny právních předpisů, dotýkajících se podnikatelské činnosti včetně správního trestání, měly zásadní význam pro živnostenské podnikání zejména po 31. 12. 2013.

Dílčím cílem je na základě analýzy všech získaných dat vyhodnotit dopady změn živnostenskoprávních předpisů na práva a povinnosti podnikatelské veřejnosti i správních orgánů ve sledovaném období.

Na základě posouzení výsledků navrhnout opatření k odstranění zjištěných problémů včetně případných legislativních úprav.

2.2 Metodika

Prvním krokem metodického postupu při zpracování této diplomové práce bude shromáždění, prostudování, komparace a analýza odborné literatury, relevantních právních předpisů a v neposlední řadě také internetových zdrojů, které se zabývají živnostenským podnikáním.

Zkoumanými právními předpisy budou zejména novelizované a nově přijaté zákony k 1. 1. 2014 a další živnostenskoprávní předpisy přijaté v období posledních tří let.

Literární rešerše bude vycházet především z platné právní úpravy živnostenského zákona, dále nového občanského zákoníku, zákona o obchodních korporacích a některých zvláštních právních předpisů, které se živnostenského podnikání dotýkají. V neposlední řadě se bude tato práce zabývat novým zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET) a v kontextu se správním trestáním se dotkne nového zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

Po analýze a komparaci vybraných právních předpisů, odborné literatury a dostupných internetových zdrojů, budou na základě získaných údajů vyhodnoceny

a zdůrazněny především ty změny, které měly ve sledovaném období zásadní dopad na oblast živnostenského podnikání.

Na výše uvedený první krok metodického postupu, který bude shrnut v teoretické části diplomové práce, bude navazovat praktická část této práce.

Do kvantitativního i kvalitativního výzkumu budou zahrnuty zejména změny vyplývající z literární rešerše, které nejvíce ovlivnily oblast živnostenského podnikání ve sledovaném období.

V praktické části bude vycházeno především z kvantitativního výzkumu v podobě dotazníkového šetření cíleného na podnikatelské subjekty i pracovníky živnostenských úřadů.

Dotazník určený podnikatelům bude mít 16 otázek, které budou zaměřeny na problémy spojené s novelami živnostenskoprávních předpisů v posledních třech letech. Část otázek se bude týkat problémů vzniklých zavedením elektronické evidence tržeb, která v současné době doslova hýbe nejen podnikatelskou, ale i spotřebitelskou veřejností napříč Českou republikou.

Dotazník cílený na zaměstnance živnostenských úřadů bude mít 15 otázek, které se budou dotýkat problematiky živnostenského podnikání včetně správního trestání v kontextu s dopady novel živnostenskoprávních předpisů ve sledovaném období.

Otázky v dotaznících pro podnikatele i pracovníky živnostenských úřadů budou uzavřené s typem odpovědí ANO, NE, Nevím nebo otázky výčtové s výběrem alternativ odpovědí.

Dotazníky budou po dobu cca 3 týdnů umístěny na webovém portále www.vyplnto.cz⁵. Aby byl získán dostatečný počet respondentů z řad podnikatelské veřejnosti, budou na dotazník přístupný na internetu odkazovat i informativní letáky předané na jednotlivá pracoviště živnostenských úřadů především v Plzeňském kraji. Pro co nejvyšší počet respondentů ze živnostenských úřadů budou o vyplnění internetového dotazníku, cíleného na pracovníky živnostenských úřadů, požádáni zaměstnanci vybraných živnostenských úřadů napříč celou republikou prostřednictvím emailové korespondence.

Jako doplněk kvantitativního výzkumu, jehož výsledky budou graficky znázorněny, bude proveden i kvalitativní výzkum ve formě rozhovorů. Získané informace

⁵ DEMČÁK, Marek. *Řešení pro Váš online průzkum*. [on-line]. Vyplnto.cz. Dostupný z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/>>

budou porovnány s výsledky dotazníkového šetření a závěry budou shrnuty ve společných komentářích k jednotlivým grafům.

Strukturované rozhovory se zástupci podnikatelské veřejnosti z Plzeňského kraje budou zaměřeny zejména na dopady vybraných změn právních předpisů, včetně nových zákonů, na jejich podnikatelskou činnost především po 31. 12. 2013. Rozhovory se budou týkat i aktuálně nejpalčivějšího problému, a to zavedení elektronické evidence tržeb.

Polostrukturované rozhovory se zástupci Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně a Živnostenského úřadu Plzeňského kraje se pak budou dotýkat problematiky živnostenského podnikání včetně správního trestání v kontextu s dopady novel živnostenskoprávních předpisů především ve sledovaném období posledních tří let.

Data, získaná z dotazníků cílených jak na podnikatele, tak na zaměstnance živnostenských úřadů, budou zanalyzována a komparována mezi sebou, s údaji vyplývajícími z kvalitativního výzkumu i z teoretické části práce. Následně bude provedena syntéza všech získaných dat a na základě výsledků bude zhodnoceno, jaké dopady měly vybrané změny živnostenskoprávních předpisů na práva a povinnosti podnikatelů i právních orgánů.

V závěru diplomové práce budou specifikovány zjištěné problémy a doporučena opatření vedoucí k eliminaci těchto problémů včetně případných legislativních změn.

3 Teoretická východiska

3.1 Právní úprava podnikání

Možnost podnikat je jedním z práv každého občana demokratického státu. Vychází z článku 16 Listiny základních práv Evropské unie⁶, která se stala pro Českou republiku právně závaznou v roce 2009 na základě podpisu Lisabonské smlouvy. V ústavní rovině je východiskem právní úpravy soukromého podnikání v České republice Listina základních práv a svobod, která v článku 26 zaručuje každému právo na podnikání a provozování hospodářské činnosti.⁷

Český stát začal samostatné podnikání občanů podporovat po tzv. sametové revoluci v roce 1989, kdy bylo nutné urychleně vytvořit primární právní podmínky umožňující přístup podnikatelských subjektů do hospodářského života. Byl přijat zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, a zákon č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník, které nabyly účinnosti 1. 5. 1990. Tyto předpisy se staly spolu s nařízením vlády ČSR č. 1/1988 Sb., o prodeji zboží a poskytování jiných služeb občany na základě povolení národního výboru, základními normami soukromého podnikání v České republice.

Přelomem se na úseku živnostenského podnikání stalo přijetí stěžejních právních předpisů, kterým byl zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech ve znění pozdějších předpisů (zákon o živnostenských úřadech), které nabyly účinnosti 1. 1. 1992 a nahradily předešlou právní úpravu živnostenského podnikání.

Další rozměr dostalo živnostenské podnikání vstupem České republiky do Evropské unie, kdy byly do živnostenského zákona implementovány předpisy Evropské unie, týkající se především volného pohybu: *”Osobám z Evropské unie, dalších států Evropského hospodářského prostoru a Švýcarské konfederace (případně dalším osobám, kterým je přiznáno stejné zacházení) se umožnilo prokázat odbornou a jinou způsobilost*

⁶ Úřední věstník Evropské unie. Listina základní práv Evropské unie.

⁷ Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod.

získanou v jiném členském státě doklady z tohoto státu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací”⁸

Živnostenský zákon prošel řadou změn. Některé novelizace nebyly příliš rozsáhlé či významné, přesto za období, kdy je zmiňovaný zákon v účinnosti, došlo i ke změnám zásadnějšího charakteru.

3.2 Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání, které v sobě zahrnuje širokou škálu podnikatelských aktivit, je nejobvyklejší formou podnikání v naší republice.

Základní veřejnoprávní normou upravující vztahy mezi podnikateli a státem v oblasti soukromého podnikání je živnostenský zákon. Ten stanoví základní podmínky pro živnostenské podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním obecně, konkrétní podmínky živnostenského podnikání jsou vymezeny dalšími zvláštními právními předpisy.

Podnikat v živnostenském režimu mohou fyzické nebo právnické osoby za předpokladu, že podmínky stanovené živnostenským zákonem stanovené splní. Tím je naplněno ústavně zaručené právo na podnikání. Lze však říci, že určité omezení práva na podnikání existuje u koncesí, které vyžadují státní povolení. Právo podnikat je omezeno i u státních zástupců, soudců, příslušníků bezpečnostních sborů a ozbrojených sil či zaměstnanců územní samosprávy a státní správy.⁹

Živnostenský zákon upravuje správněprávní vztahy mezi živnostenskými úřady a podnikateli - fyzickými i právnickými osobami, jak při vzniku živnostenského oprávnění, tak v průběhu provozování živnosti, při různých změnách i zániku živnostenského oprávnění. Tyto vztahy pak teoretickému právnímu prostředí vnáší život v podobě každodenní komunikace s podnikateli.

Podle živnostenského zákona postupuje převážná část podnikatelské veřejnosti. Jen malé procento činností je vyloučeno z režimu živnostenského zákona a živností tedy nejsou. Jedná se o tzv. negativní vymezení živností, které je v živnostenském zákoně zařazeno hned za vymezením pozitivním. Zákon taxativně vypočítává činnosti či oblasti,

⁸ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon, Zákon o živnostenských úřadech.*, s. 217

⁹ Článek 44 Listiny základních práv a svobod.

kteře nejsou živnostmi, ale jsou podnikáním či specifickými činnostmi upravenými zvláštními právními předpisy. Jsou děleny do okruhů, např. na činnosti vyhrazené zvláštními zákony státu, činnosti související s autorskými právy, vynálezy, restaurování, archeologický výzkum, a další; profesní činnosti určitých fyzických osob v rozsahu zvláštních zákonů a specifické činnosti upravené zvláštními zákony¹⁰.

Jako příklad činností, které nejsou živnostmi, lze uvést činnost advokátů, notářů, lékařů, lékárníků, auditorů a daňových poradců, bank apod. Dále není živností provozování poštovních služeb, pořádání loterií, archivnictví a pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Vyloučena ze živnostenského režimu je rovněž i zemědělská výroba, ačkoliv její evidence je svěřena obecním živnostenským úřadům.¹¹

Negativní vymezení živností však není jednoznačné a stálé, neboť se poměrně často mění či doplňuje. Jedněmi z posledních změn bylo doplnění části živnostenského zákona vymezující negativní živnosti o činnosti v oblasti letecké dopravy a vyčlenění živnosti „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“ z vázané živnosti do činností provozovaných mimo režim živnostenského zákona.

V souvislosti se živnostenskou činností se podnikatel dostává pod jurisdikci i dalších právních předpisů. Jedná se především o nový občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích a zákon o živnostenských úřadech. Při podnikání jsou pak realizovány vztahy, které jsou řešeny samostatnou právní úpravou. Jde například o pracovněprávní oblast, oblast daňovou či oblast ochrany spotřebitele.

3.2.1 Živnost

Živnostenský zákon vymezuje, co znamená živnost: *“Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem”*¹²

¹⁰ § 3 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších zákonů. (živnostenský zákon).

¹¹ Zákon č. 252/1992 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

¹² HORZINKOVÁ, Eva a URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a judikaturou*, s. 17.

Pojem živnost lze chápat jako alternaci k pojmu živnostenské podnikání. Jedná se o legislativní zkratku, která je zmiňována v úvodu živnostenského zákona. Z výše uvedeného vyplývá, že živnost je podnikáním, a to v režimu živnostenského zákona.

Prvním znakem živnosti dle živnostenského zákona je její soustavnost. Tzn., že činnost musí být především trvalá a pravidelná, např. každodenní. Za soustavou činností však může být považována i ta činnost, která je vykonávána pouze sezónně. Touto sezónní prací bývá například každoroční prodej kaprů či vánočních stromků, práce při letní senoseči apod. Naopak živností nemůže být činnost nahodilá či jednorázová, i když by jinak splňovala všechny ostatní podmínky uvedené v příslušném ustanovení živnostenského zákona¹³.

Dalším znakem živnosti je samostatný výkon živnosti. Tím se rozumí, že kdo živnost provozuje, si ji samostatně organizuje, zajišťuje a o své činnosti sám rozhoduje bez vztahu závislosti, kterým je např. pracovněprávní vztah.

Provozování živnosti vlastním jménem znamená povinnost provozovat živnost a činit právní úkony při své podnikatelské činnosti pod svou obchodní firmou v případě podnikatele zapsaného v obchodním rejstříku nebo jménem a příjmením podnikatele včetně dodatků, který není zapsán v obchodním rejstříku tak, jak upravuje nový občanský zákoník.¹⁴

Na vlastní odpovědnost znamená dodržovat při podnikání zvláštní právní předpisy, ručit za vzniklé závazky a především pak nést podnikatelské riziko za výsledky hospodaření celým svým majetkem.

Dosažení zisku je posledním rozhodujícím znakem. Neznamena to však, že zisku musí být vždy dosaženo, ani se nesleduje, pro jaké účely bude zisk použit. Důležité je pouze to, že činnost byla vyvíjena se záměrem zisku skutečně dosáhnout.

3.2.2 Podnikatel

Současná legislativa v definici podnikatele upravené novým občanským zákoníkem vymezuje tento pojem takto: *"Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak*

¹³ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání pro fyzické i právnické osoby-aneb vše co potřebujete znát během podnikání*, s.10.

¹⁴ ELIÁŠ, Karel a kolektiv, *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*, s. 17.

soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele."¹⁵

Za podnikatele je považován každý, kdo podniká na základě živnostenského oprávnění nebo oprávnění dle jiného právního předpisu, nebo je zapsán v obchodním rejstříku¹⁶. Výkon podnikatelské činnosti může být v České republice provozován jak osobou fyzickou, tak právnickou, a dále osobou tuzemskou či zahraniční. Osobou tuzemskou je osoba s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky, osobou zahraniční pak ta, která uvedenou skutečnost nesplňuje.

Za podnikatele dle výkladového stanoviska č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti z 9. 4. 2014 je považována i osoba, která v případě, kdy je vyžadováno podnikatelské oprávnění, podniká bez něj. Dle tohoto stanoviska nelze považovat za podnikatele pouze ty osoby, které vykonávají činnost, která je zákonem zcela zakázána (např. obchod s drogami).

3.3 Subjekty

Subjekty vyskytující se v oblasti živnostenského práva lze rozdělit do dvou základních skupin, a to na subjekty oprávněné provozovat živnost (fyzické a právnické osoby) a správní úřady činné v oblasti živnostenského práva. Mezi ně patří především živnostenské úřady a dále například finanční úřady, okresní správy sociálního zabezpečení či úřady práce.

Mimo tyto dvě skupiny sem můžeme zařadit i subjekty zájmové a profesní samosprávy, jako je hospodářská komora, živnostenská společenstva, podnikatelské svazy a sdružení. Jejich smyslem je podpora a profesionální rozvoj podnikatelské veřejnosti v jednotlivých oblastech.

¹⁵§ 420 odst. 1 Zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník.

¹⁶ ELIÁŠ, Karel a kolektiv. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*, s. 23.

3.3.1 Fyzické osoby

Za českou fyzickou osobu se v kontextu s živnostenským zákonem považuje fyzická osoba s bydlištěm¹⁷ na území České republiky.

Nový občanský zákoník přinesl od 1. 1. 2014 novou terminologii týkající se statusu osob. Fyzická osoba má od narození až do smrti právní osobnost, což znamená způsobilost mít práva a povinnosti v mezích právního řádu. Od 1. 1. 2014 byl rovněž nahrazen termín “způsobilost k právním úkonům” pojmem “svéprávnost”. Běžně se člověk stává svéprávným zletilostí, kterou dosáhne v osmnácti letech. Tato věková hranice však může být prolomena uzavřením manželství nebo přiznáním, tzv. emancipací¹⁸ k jednání v rámci podnikání. To je pak „*podmíněno odvolatelným souhlasem zákonného zástupce společně s přivolením soudu k podnikání*“¹⁹.

Za stejných podmínek jako české fyzické osoby mohou podnikat i zahraniční fyzické osoby. Těmi jsou ty osoby, které nemají bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky. Může to tedy být i občan České republiky, který má bydliště mimo území ČR.

Při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi na živnostenském úřadě musí zahraniční fyzická osoba z tzv. třetích zemí předložit povolení k dlouhodobému pobytu nebo vízum k pobytu nad 90 dnů. Tuto povinnost nemá zahraniční fyzická osoba, pokud podniká prostřednictvím organizační složky svého obchodního závodu, kterým je: „*organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.*“²⁰

Při splnění stejných podmínek jako občané České republiky mohou získat živnostenské oprávnění osoby, kterým byl udělen azyl nebo doplňková ochrana včetně jejich rodinných příslušníků. Povinností zahraničních osob je doložení dalších požadovaných dokladů včetně jejich překladů.

Zde je nutné uvést, že při předkládání těchto dokladů je stěžejní kritérium občanství. Rozlišuje se, zda zahraniční fyzické osoby jsou občané některého z členských států Evropské unie nebo jiných států. Živnostenský zákon má odlišné požadavky na státní

¹⁷ § 5 odst. 2 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších (živnostenský zákon).

¹⁸ JANKU, Martin a kolektiv. *Nové občanské právo v kostce*, s. 14

¹⁹ JANKU, Martin a kolektiv. *Nové občanské právo v kostce*, s.15

²⁰ § 502 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

příslušníky členských států Evropské unie a osoby za tyto příslušníky považované oproti státním příslušníkům tzv. „třetích zemí“. Občané ze zemí Evropské unie nemusí mít požadované doklady vydané v cizím jazyce přeloženy tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků. Pravost podpisu a otisku razítka nemusí být ověřena a doklady o vzdělání vydané v Evropské unii nebo předložené příslušníkem EU nemusí být opatřeny nostrifikační doložkou. Rovněž tak mají více možností, jak prokázat bezúhonnost či odbornou způsobilost.

3.3.2 Právnícké osoby

Podnikatelské aktivity mohou v režimu živnostenského zákona provozovat v případě, že činnost naplňuje znaky živnosti, i právnícké osoby. Vznikají zápisem do veřejných rejstříků podle zvláštního právního předpisu²¹ nebo ze zákona.

Pro právnícké osoby je charakteristické, že vznikají jako „*umělé, právem vytvořené organizační útvary, odvozené od fyzických osob a zásadně vybavené právními způsobilostmi po vzoru osob fyzických, tzn. způsobilostí k právům a povinnostem a způsobilostmi k právním i protiprávním úkonům (jednáním)*“²².

Dle nového občanského zákoníku lze členit právnícké osoby na:

- Korporace - společenství lidí, typicky jsou to spolky.
- fundace - účelová sdružení majetku, např. nadace
- ústavy - jsou založeny za účelem provozování společensky či hospodářsky užitečné činnosti

Právníckou osobou mohou být také územněsprávní celky (kraje, obce), příspěvkové organizace, církve apod., které mohou podnikat dle zvláštních právních předpisů.

Většinu právníckých osob pak tvoří obchodní společnosti a družstva²³ podnikající v živnostenském režimu.

Zda je právnícká osoba zřízena za účelem podnikání nebo bude její hlavní činnost nevýdělečná, není z hlediska živnostenskoprávního podstatné. Živnostenský zákon v tomto

²¹ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právníckých a fyzických osob.

²² HURDÍK, Jan a kolektiv. *Občanské právo hmotné. Obecná část. Absolutní majetková práva.* s. 119.

²³ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech.

směru neomezuje získání živnostenského oprávnění, ani nerozlišuje právní povahu právnických osob.

Zakázat vlastní výdělečnou činnost může některým právnickým osobám, například politickým stranám, pouze zvláštní právní předpis.²⁴

Za stejných podmínek, jako české právnické osoby, mohou v České republice podnikat i zahraniční právnické osoby, které mají sídlo mimo území ČR. Pro své podnikání zřizují v České republice organizační složku svého obchodního závodu, kterou je nutné zapsat do obchodního rejstříku. Tato povinnost se netýká občanů členských států Evropské unie, občanů států tvořících Evropský hospodářský prostor a občanů Švýcarské konfederace, včetně jejich rodinných příslušníků a dále občanů třetí země, kterým byl povolen dlouhodobý pobyt rezidenta včetně jejich rodinných příslušníků.²⁵

3.3.3 Správní úřady činné v oblasti živnostenského práva

Subjekty činnými v oblasti živnostenského práva jsou státní orgány, které jménem státu, v rámci zákonem svěřené pravomoci a působnosti, státní správu vykonávají. Nejdůležitějším správním orgánem v dané oblasti jsou živnostenské úřady, kterým je pravomoc svěřena zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech.

Organizační strukturu na úseku živnostenského podnikání tvoří územní živnostenské úřady, které jsou součástí organizace územní správy s všeobecnou působností.

Státní správa na úseku živnostenského podnikání je realizována obcemi a kraji v jejich územním obvodu. Příslušné odbory obecních úřadů s rozšířenou působností a příslušné odbory krajských úřadů vykonávají výkon státní správy na úseku živnostenské správy v rámci své přenesené působnosti včetně kontrolní činnosti²⁶.

Zde je nutné zmínit významnou změnu spojenou s úpravou soustavy živnostenských úřadů, která nastala 1. 1. 2003.

²⁴ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích.

²⁵ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a judikaturou*. s. 221.

²⁶ § 60a Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon).

K tomuto datu ukončily svoji činnost okresní živnostenské úřady, které do té doby byly prvoinstančními orgány, a jejich činnost převzaly obecní živnostenské úřady včetně odborů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a v Praze živnostenské odbory jednotlivých úřadů městských částí. Touto změnou se rozšířily pravomoci obecních živnostenských úřadů, což mělo pozitivní dopad především na podnikatelskou veřejnost z hlediska dostupnosti živnostenských úřadů.

Krajské živnostenské úřady včetně živnostenského odboru Magistrátu hlavního města Prahy se pak od 1. 1. 2003 staly v oblasti živnostenské agendy druhoinstančními orgány.

V současné době působí na území České republiky 205 živnostenských úřadů při obecních úřadech s rozšířenou působností a 22 živnostenských úřadů funguje jako odbor na úřadě některé z městských částí v Praze. Činnost krajských úřadů vykonává 14 úřadů, a to 13 odborů krajských živnostenských úřadů a 1 živnostenský odbor Magistrátu města Prahy. Tyto úřady doplňuje Živnostenský úřad ČR.

3.4 Nový občanský zákoník

Od 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost nový občanský zákoník²⁷ a další právní předpisy, které jsou součástí tzv. rekodifikace soukromého práva. Tato převratná legislativní změna měla dopady na všechny obyvatele České republiky včetně podnikatelů, neboť nový občanský zákoník se zabývá i podnikáním.

V souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku došlo zejména ke změnám v terminologii. Definuje podnikatele, obchodní firmy, instituty, závod, obchodní tajemství nebo jmění.

Z dřívějšího obchodního zákoníku přebíral smluvní zastoupení podnikatele, tzv. prokuru.

Podnikatelem je dle zmiňovaného zákona ten, kdo za účelem zisku vykonává činnost živnostenským nebo obdobným způsobem samostatně, soustavně, na vlastní účet i odpovědnost.

²⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Ze zrušeného obchodního zákoníku bylo také převzato nové názvosloví pro “místo podnikání”²⁸, které se nově nazývá “sídlem”. Tím odpadlo rozlišování sídla právnické osoby a místa podnikání podnikající fyzické osoby. Sídlem podnikatele je místo určené adresou ve veřejném rejstříku. Pokud se fyzická osoba jako podnikatel do veřejného rejstříku nezapíše, je považováno za jeho sídlo místo, kam umístil svůj hlavní obchodní závod nebo kde má bydliště.²⁹ “Pokud podnikatel uvádí jako své sídlo i jiné místo než adresu zapsanou, uvedené ustanovení má význam pro posílení právní jistoty subjektů, které se mohou dovolat jednoho či druhého sídla.”³⁰

Změny v terminologii nastaly dále u pojmu “podnik”, který byl nahrazen novým termínem “obchodní závod”.

Spojení “způsobilost k právním úkonům” bylo nahrazeno pojmem “svéprávnost”. Plně svéprávnou se může stát i osoba mladší 18 let, které soud na její návrh nebo na návrh zákonného zástupce přiznal plnou svéprávnost: “Udělí-li zákonný zástupce nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti, souhlas k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojena. K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu”.³¹

Změna terminologie v novém občanském zákoníku měla dopady i na povinnosti dle zákona o korporacích. Všechny obchodní společnosti musely ve svých společenských smlouvách či zakladatelských listinách provést mj. změny v souladu s terminologií dle zmiňovaného zákona.

Přijetí nového občanského zákoníku přineslo i další důležitou změnu, a to právní úpravu dosavadních občanských sdružení. Ta se přeměnila v subjekty v novou právní formou, a to na “zapsané spolky”.³² K jejich přeměně, s výjimkou pobočných spolků, došlo automaticky³³ ze zákona k 1. 1. 2014. Jednou z povinností spolků dle nového zákona

²⁸ § 2 odst 3 Zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

²⁹ § 429 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁰ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník. Obecná část. Komentář*, s. 1636.

³¹ § 33 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³² § § 214 – § 302 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³³ § 3045 odst. 1 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

je to, že název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ nebo zkratku „z. s.“.³⁴ Na provedení změn měly spolky lhůtu do 1. 1. 2016.

Ze zrušeného obchodního zákoníku³⁵ se do nového občanského zákoníku přesunula i povinnost týkající se náležitostí obchodních listin: *“Každý podnikatel musí uvádět na obchodních listinách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu své jméno a sídlo. Podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku uvede na obchodní listině též údaj o tomto zápisu včetně oddílu a vložky; podnikatel zapsaný v jiném veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do tohoto rejstříku; podnikatel nezapsaný ve veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do jiné evidence. Byl-li podnikateli přidělen identifikující údaj, uvede i ten.”*³⁶ Nový občanský zákoník však na rozdíl od obchodního zákoníku nestanoví taxativně, co je považováno za obchodní listinu. To přináší problémy nejen podnikatelům, ale i správním orgánům při kontrole dodržování ustanovení o značení obchodních listin.

V zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích (přestupkový zákon), je pak možno za nesplnění výše uvedené povinnosti možno uložit sankci, popřípadě udělit zákaz činnosti až na jeden rok. Přestupku se dopustí ten, kdo poruší povinnost: *“uvádět na všech objednávkách, obchodních dopisech, fakturách, smlouvách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu údaje o své obchodní firmě, a nemá-li ji, o jménu a příjmení nebo názvu, sídle nebo místu podnikání, zápisu do obchodního rejstříku včetně spisové značky, podnikatelé nezapsaní v obchodním rejstříku údaj o zápisu do jiné evidence, v níž jsou zapsaní, popřípadě o zápisu organizační složky podniku nebo podniku zahraniční osoby do obchodního rejstříku, včetně spisové značky.”*³⁷

Povinnost zřídit webové stránky má dle zákona o obchodních korporacích pouze akciová společnost³⁸. Na těchto stránkách pak musí zveřejnit ty samé údaje jako na obchodních listinách. Ostatním podnikatelům povinnost mít internetové stránky žádný

³⁴ § 216 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁵ § 13a Zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

³⁶ § 435 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁷ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích, přestupkové řízení*. Komentář. s. 375.

³⁸ § 7 odst. 2 Zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

zákon neukládá, pokud ale webové stránky mají, musí na těchto stránkách uvádět ty samé údaje jako na obchodních listinách.

Zde je nutné upozornit na to, že na rozdíl od nového občanského zákoníku, zákon o přestupcích povinnost uvést identifikující údaj neuvádí. Tento nesoulad je odstraněn novým zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, platným od 3. 8. 2016 a účinným od 1. 7. 2017, kde je tento údaj již doplněn³⁹.

Důležitou změnou je i možnost podnikání osob, kterým ještě nebylo 18 let. Tato věková hranice může být prolomena tzv. emancipací. Další změnou je možnost uzavírání pracovněprávních vztahů s nezletilými, kteří dovršili 15 let a zároveň ukončili povinnou školní docházku. S účinností novely bude možné sjednat pracovní poměr či dohodu již po dosažení věku patnácti let s tím, že jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den předcházející dni ukončení povinné školní docházky. Tzn., že si patnáctiletá osoba může sjednat pracovněprávní vztah ještě před skončením školního roku, ovšem s nástupem nejdříve k 1. červenci⁴⁰.

3.5 Zákon o obchodních korporacích

Od 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost zákon o obchodních korporacích⁴¹. Tento zákon následoval evropský trend liberalizace pravidel týkajících se obchodních korporací, neboť se snaží jak neomezovat podnikání, tak chránit zájmy věřitelů a spotřebitelů. Zmiňovaný zákon se vztahuje na všechny formy obchodních společností, tzn. na akciovou společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, veřejnou obchodní společnost, evropskou společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení a družstva a dotkne se tak každé korporace v České republice.

Přijetí nového zákona o obchodních korporacích mělo okamžitý dopad na obchodní společnosti zejména v oblasti donucujících ustanovení zákona, od kterých se korporace nesmí odchýlit. Základní povinností obchodních korporací dle tohoto zákona bylo upravit do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti, tj. do 1. 7. 2014, společenské smlouvy a zakladatelské listiny v souladu se zmiňovaným zákonem a nechat je založit

³⁹ § 9 odst. 2 Zákona 251/2016 Sb., o některých přestupcích

⁴⁰ § 35 Zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (občanský zákoník).

⁴¹ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

u rejstříkového soudu do sbírky listin. Jestliže tak obchodní korporace neučinily, po vyzvání rejstříkovým soudem k provedení nápravy a marném uplynutí lhůty, soud obchodní korporaci zrušil a nařídil její likvidaci.

Výše uvedený zákon v přechodných ustanoveních umožnil obchodním korporacím plně se podřídit režimu zákona o obchodních korporacích do 1. 1. 2016, a tím se vymanit z právního režimu zrušeného obchodního zákoníku.⁴² Pokud tak neučinily, na vztahy mezi společnostmi a jejich společníky se aplikuje současně nový zákon i zrušený obchodní zákoník⁴³. Zde je nutné upozornit na změnu spojenou se sepisováním společenských smluv, neboť od 1. 1. 2014 může tyto smlouvy sepsat pouze notář.

Jednu z významných změn pro podnikatelské subjekty přinesl nový zákon ve výši základního kapitálu. Od 1. 1. 2014 lze založit společnost s ručením omezeným (s.r.o.) už za 1 korunu místo dosavadních 200 000 korun. Podnikat tak může prostřednictvím s.r.o. prakticky každý, i když je nutné počítat i s náklady spojenými se založením společnosti. Rovněž je počítat s rizikem neúspěchu, neboť s tímto zjednodušeným založením s.r.o. může zároveň vzniknout velká konkurence. Navazující změnou pak je nová podoba ručení, kdy společníci ručí i svým soukromým majetkem za případné dluhy firmy.

Další významná změna se týkala akciových společností. Těm byla zákonem uložena povinnost zřídit internetové stránky včetně uvedení a zveřejnění údajů stanovených tímto zákonem.⁴⁴ To se týká dokumentů, jako jsou například informace o příslušnosti ke koncernu, účetní závěrka, vysvětlení pro akcionáře nebo v případě družstva pozvánka na členskou schůzi.

Oproti tomu již není nutné uvádět informace o výši základního kapitálu kapitálových společností a družstev včetně zahraničních a jejich poboček. Jestliže tento údaj chce společnost uvádět, musí se jednat o upsanou a splacenou část základního kapitálu.

Ve svých obchodních listinách a na webových stránkách mohou podnikatelé uvádět i údaje zákonem nestanovené, ale v tom případě nesmí vyvolávat klamavý dojem. Tím může být například údaj o pobočkách zřízených po celém světě, ačkoliv podnikatel žádnou

⁴² § 777 odst. 5 Zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

⁴³ Hospodářské noviny. Možnost podřídit se zákonu o obchodních korporacích už potrvá jen dva měsíce. [on-line]. Praha: BYZNYS.IHNED.CZ, 2015-10-23. [cit. 2016-12-17], dostupný z WWW: <<http://byznys.ihned.cz/podnikani/zakony-obchodni-vztahy/c1-64769180-moznost-podridit-se-zakonu-o-obchodnich-korporacich-uz-potrva-jen-dva-mesice>>

⁴⁴ LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL Tomáš. *Zákon o obchodních korporacích – komentář*. s. 734

pobočku nemá. Zda údaj mohl působit klamavě je třeba vždy posuzovat případ od případu.⁴⁵

Výše uvedený zákon přinesl mj. i novou terminologii, kdy používá pojem obchodní korporace, obchodní závod, pobočka či loajalita⁴⁶

3.6 Živnostenský zákon

Živnostenský zákon je veřejnoprávní předpis, který upravuje vztahy mezi živnostenskými úřady na straně jedné a podnikateli, fyzickými i právnickými osobami, na straně druhé.

V živnostenském zákoně jsou dále definovány subjekty oprávněné podnikat, stanoveny druhy živností, specifikovány podmínky pro vstup do živnostenského podnikání i překážky provozování živnosti a vymezeny povinnosti podnikatelů při provozování živností. Celá jedna část je pak věnována provádění živnostenské kontroly a správním deliktům včetně ukládání sankcí.

Strukturu živnostenského zákona tvoří 6 částí:

- všeobecná ustanovení,
- druhy živností,
- rozsah živnostenského oprávnění,
- vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění,
- živnostenská kontrola a správní delikty,
- společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

Nedílnou součástí živnostenského zákona jsou rovněž přílohy č. 1 až 4, kde jsou uvedeny seznamy živností řemeslných, vázaných, koncesovaných a obory spadající do živnosti volné. Neméně důležitou součástí živnostenského zákona je příloha č. 5, která upravuje: *“Seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto*

⁴⁵ HAVEL, Bohumil. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou.*

⁴⁶ § 51 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

činností.⁴⁷ Jde především o ty činnosti, při kterých by mohl být ohrožen život či zdraví zákazníků.

Na živnostenský zákon pak navazuje podzákoný předpis ve formě nařízení vlády, kterým jsou stanoveny obsahové náplně jednotlivých živností⁴⁸.

Živnostenský zákon je v účinnosti již velmi dlouhou dobu, a tak prošel mnoha změnami, ať zanedbatelnými, nebo rozsáhlými a zásadními.

Jedny z prvních novel živnostenského zákona z roku 1995 a 1999 upravily pravidla týkající se provozoven a problematiku živnostenské kontroly. Pro usnadnění vstupu do podnikání zejména mladým lidem po vyučení se u řemeslných živností přestala požadovat praxe. Tyto novely rovněž umožnily správním orgánům zrušit podnikateli živnostenská oprávnění po čtyřech letech neprovozování činnosti, čímž se snížil počet neaktivních podnikatelských subjektů.

Zrovnoprávnění podnikatelů ze zemí Evropské unie (EU) pak nastalo v roce 2004 v souvislosti se vstupem České republiky do EU a přijetím tzv. Euronovely.⁴⁹ *“Euronovela upravila podmínky pro získání živnostenského oprávnění občanům členských zemí Evropské unie a umožnila těmto subjektům volně poskytovat služby na území České republiky.”*⁵⁰

Na základě novely účinné od 1. 1. 2006 došlo k zásadnímu snížení administrativní zátěže podnikatelů spočívající v tom, že se obecní živnostenské úřady staly "centrálními registračními místy". Podnikatelé zde mohou podat i registraci, přihlášku či oznámení, které by jinak podávali u finančního úřadu, u správy sociálního zabezpečení, u zdravotní pojišťovny a u úřadu práce.

Dne 1. 1. 2008 vstoupil v účinnost zákon č. 130/2008Sb., kterým došlo k poměrně rozsáhlé novele živnostenského zákona, týkající se zjednodušení vstupu do podnikání

⁴⁷ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada., ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář.* s. 374.

⁴⁸ Nařízení vlády č.365/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností.

⁴⁹ Zákon č. 167/2004 Sb kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony.

⁵⁰ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář.* s. 76.

začínajícím podnikatelům, a k dalšímu snížení administrativní zátěže podnikatelů při styku se živnostenskými úřady. Nejdůležitější změnou bylo zrušení místní příslušnosti živnostenských úřadů, snížení nároků na povinnou praxi začínajících řemeslníků po vyučení a zrušení živností volných, které byly shrnuty do jedné živnosti volné členěné do 80 oborů.

Další změny, které přinesla novela živnostenského zákona v roce 2010, se týkaly zejména povinností podnikatelů vyplývajících z § 31 živnostenského zákona. Podnikatelé již nemusí oznamovat přerušeni své činnosti, jestliže nepodnikají déle než 6 měsíců. Rovněž tak nemusí přímo na provozovně prokazovat příslušnými doklady, jak nabyli zboží či materiál. Do živnostenského zákona pak byla přesunuta ze zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele povinnost týkající se informačních povinností podnikatelů spojených s ukončením činnosti v provozovně.

Další důležitou změnou vyplývající z novely živnostenského zákona z roku 2011 bylo zrušení povinnosti uvádět na provozovně přidělené identifikační číslo provozovny. Tento údaj je již využíván jen pro potřeby živnostenského rejstříku a pro statistické účely.

Na základě celorepublikové metanolové aféry⁵¹ v roce 2012, která přinesla několik desítek mrtvých a více než sto hospitalizovaných osob, byl s účinností od 1. 12. 2013 přijat zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu. Na něj navázala s účinností od 17. 10. 2013 změna živnostenského zákona vyplývající ze zákona č. 309/2013 Sb., dle které musí distributoři a prodejci lihovin mít pro tuto činnost příslušnou koncesi. Touto úpravou chtěla vláda získat přehled o všech podnikatelích obchodujících s lihem. Podnikatelé, kteří do té doby obchodovali s touto komoditou na základě živnostenského oprávnění k hostinské činnosti a k živnosti volné, mohli nadále v distribuci a prodeji pokračovat na základě přechodných ustanovení zákona až do 17. 4. 2014 a měli nárok na bezplatnou transformaci živnosti. Od té doby musí všichni, kdo provozují tuto činnost, vlastnit koncesi pro živnost “Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin”.

Získat tuto koncesi může každý, kdo o ni požádá a splňuje všeobecné podmínky, neboť její vydání není vázáno na kladné stanovisko dotčeného orgánu, ani na žádnou odbornou způsobilost.

⁵¹ Kauza týkající se distribuce a prodeje lihovin záměrně ředěných distributory metylalkoholem.

Na výše uvedenou změnu pak navázal další zákon týkající se obchodování s lihovinami.

V účinnost vstoupil dne 1. 11. 2013 zákon č. 308/2013 Sb.,⁵² na jehož základě došlo ke změně živnostenského zákona týkající se provádění živnostenské kontroly: *„Živnostenské úřady kontrolují dodržování povinností při značení lihu a nakládání s lihem podle zákona upravujícího povinné značení lihu a nakládání s lihem podle zákona upravujícího povinné značení lihu, pokud porušení těchto povinností zjistí při výkonu své jiné působnosti.“*⁵³

Další novelou živnostenského zákona s účinností od 1. 1. 2014 došlo zejména k odstranění neprovázanosti živnostenského zákona s novým občanským zákoníkem v oblasti terminologie.

Sjednotil se termín místo „podnikání“ a „sídlo“⁵⁴, dosud používané ustanovení o způsobilosti k právním úkonům nahradil pojem „plná svéprávnost“, termín „podnik“ byl nahrazen pojmem „závod“ ve významu: *„Obchodní závod (dále jen „závod“) je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.“*⁵⁵ Také výraz „řízení o dědictví“ byl nahrazen jiným termínem, a to „řízení o pozůstalosti“.

Nelze opomenout, že k 1. 1. 2014 došlo nařízením vlády č. 365/2013 Sb. ke změnám obsahových náplní živností vázaných, řemeslných, koncesovaných a oborů živnosti volné.

Od roku 2015 došlo k účinnosti tří novel, kterými se změnil živnostenský zákon. Klíčovým záměrem změny živnostenského zákona, kterou přinesl zákon č. 140/2014 Sb. s účinností od 1. 1. 2015, bylo další snížení administrativní zátěže podnikatelů. Podnikatelé nemusí opakovaně dokládat živnostenskému úřadu doklady, které již v minulosti živnostenskému úřadu doložili, neboť tyto doklady jsou nyní skenovány a ukládány do centrálního datového úložiště přístupného všem živnostenským úřadům v České republice. V ostatních případech jsou přístupné jen na vyžádání oprávněných osob.

⁵² Zákon č. 308/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o povinném značení lihu.

⁵³ §60a Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon)

⁵⁴ § 429 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁵ § 502 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Na základě tlaku Úřadu na ochranu osobních údajů na zákonodárce došlo od 1. 1. 2015 ke změnám živnostenského zákona vedoucích k větší ochraně osobních údajů o podnikateli. Informace o bydlišti či místě pobytu se přesunuly do neveřejné části živnostenského rejstříku. Ve veřejné části živnostenského rejstříku se začalo uvádět pouze jméno a příjmení podnikatele, datum narození, identifikační číslo a adresa sídla.⁵⁶

K další významné změně v ochraně osobních údajů došlo na základě kritiky bývalých podnikatelů, jejichž údaje byly v rejstříku stále veřejně dostupné. Údaje o podnikatelích, kteří ukončí provozování všech živností, budou z veřejné části živnostenského rejstříku po čtyřech letech odstraněny. Tím se zvýší ochrana osobních údajů a odpadnou stížnosti spojené s vedením a zveřejňováním citlivých informací o osobách, které již nejsou podnikatelskými subjekty.

Další novelou živnostenského zákona, kterou s účinností od 1. 1. 2015 přinesl zákon č. 267/2014 Sb., došlo ke změnám spojeným s ohlašování živností. Rozšířily se možnosti v zasílání informací spojených s ohlášením živnosti nebo podáním žádosti o koncesi na živnostenském úřadě příslušným orgánům, např. správci daně, úřadu sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně či úřadu práce.

Novela č. 127/2014 Sb. pak s účinností od 1. 2. 2015 doplnila živnostenský zákon v části negativního vymezení živnosti o činnosti spojené s letectvím a leteckým provozem.

Další novela živnostenského zákona účinná od 1. 5. 2016 upřesnila požadavky na doklady prokazující odbornou způsobilost pro živnost "Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci". K tomu se váže novela živnostenského zákona účinná dnem 1. 5. 2016 upravující požadavky na stanovení doby praxe a zároveň umožňující prokázat odbornou způsobilost nově i dokladem prokazující profesní kvalifikaci podle zvláštního zákona.⁵⁷

Dne 1. 12. 2016 nabyt účinnosti zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, kterým došlo ke speciální úpravě spotřebitelského úvěru, a zákon č. 258/2016 Sb., novelizující živnostenský zákon.

Z důvodu větší ochrany spotřebitele přešlo udělování oprávnění k poskytování a zprostředkování spotřebitelského úvěru jako zvláštní regulované činnosti na Českou

⁵⁶ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář.* s. 188.

⁵⁷ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů.

národní banku, včetně dohledu nad touto činností. Tato činnost byla zároveň vyloučena z režimu živnostenského zákona. Změna se týká nejen vázané živnosti „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“, ale i poskytování nebo zprostředkování úvěru v rámci živnosti volné. V rámci živnosti volné bude nadále možno poskytovat nebo zprostředkovávat pouze takové úvěry, které nejsou spotřebitelským úvěrem ve smyslu zákona.⁵⁸ Podnikatelské subjekty podnikající na základě živnostenského oprávnění k živnosti vázané „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“ nebo živnosti volné, kteří hodlají v této činnosti nadále pokračovat, musí ve lhůtě 3 měsíců, tj. k 1. 3. 2017, tento svůj záměr oznámit České národní bance. Pokud tak neučiní, marným uplynutím lhůty jim živnostenské oprávnění zanikne.

Zatím poslední změnou živnostenského zákona, účinnou od 1. 1. 2017, došlo ke změně terminologie v návaznosti na zákon o hazardních hrách,⁵⁹ který nově definuje i samotné provozování hazardních her. Slovní spojení „pořádání loterií a jiných podobných her“ bylo nahrazeno spojením „provozování hazardních her.“⁶⁰

3.7 Zákon o živnostenských úřadech

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech upravuje strukturu a příslušnost živnostenských úřadů k výkonu státní správy na úseku živnostenského podnikání, který tyto úřady vykonávají.

Soustava živnostenských úřadů v České republice je dle zmiňovaného zákona třístupňová a tvoří ji na nejnižší úrovni obecní živnostenské úřady, nad nimiž stojí krajské živnostenské úřady.

Nejvyšším orgánem státní správy na úseku živnostenského podnikání je Živnostenský úřad České republiky. Vzhledem k tomu, že tento úřad nebyl dosud zřízen, vykonává jemu svěřenou činnost Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky⁶¹, které: *“vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským živnostenským úřadům”*.⁶²

⁵⁸ § 2 Zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

⁵⁹ Zákon č. 188/2016 Sb., o hazardních hrách.

⁶⁰ § 3 odst. 3 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon).

⁶¹ § 7 Zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² § 5 odst. 1 Zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů

Dle zákona o živnostenských úřadech je v jeho pravomoci i v zákonem daných případech rozhodovat jako prvoinstanční orgán a zároveň rozhodovat o odvolání proti rozhodnutím krajských úřadů.

Zákon o živnostenských úřadech vymezuje krajským živnostenským úřadům především koordinační a kontrolní funkci vůči obecním úřadům ve svém správním obvodu. Dále vykonávají metodickou činnost, rozhodují o odvoláních vydaných v prvoinstančním řízení a spolupracují s jinými správními úřady, s hospodářskou komorou, podnikatelskými svazy a sdruženími. Dle citovaného zákona jsou rovněž oprávněny „vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření“⁶³. V neposlední řadě mají právo obecním živnostenským úřadům nařídit provedení živnostenské kontroly.

Obecní živnostenské úřady dále vykonávají v souladu se zákonem o živnostenských úřadech činnosti na úseku registrace a plní úlohu centrálního registračního místa tím, že přijímají od podnikatelů ohlášení a žádosti v oblasti sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění, daňové povinnosti a ohlášení volného pracovního místa úřadu práce.⁶⁴ Získané údaje pak předávají zejména elektronickou cestou ve lhůtě pěti pracovních dní příslušným správním orgánům.

Zároveň vykonávají činnost jednotného kontaktního místa a jsou rovněž kontaktním místem systému spotřebitelského ombudsmana.

Dle zákona o živnostenských úřadech k povinnostem obecního živnostenského úřadu dále patří i vedení živnostenského rejstříku, který je „*informačním systémem veřejné správy veřejným seznamem podnikatelů provozujících živnost*“.⁶⁵

3.8 Zákon o kontrole (kontrolní řád)

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) nahradil s účinností od 1. 1. 2014 stávající zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Smyslem tohoto rámcového právního předpisu procesní povahy je překonat nejednotnost a roztržitost jednotlivých úprav kontrolních postupů. Zároveň sjednocuje

⁶³ § 3 odst. 1, písm d) Zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ § 60 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon).

procesně právní prostředí jak vnitřní kontroly, tzn. v rámci vztahů podřízenosti a nadřízenosti, tak i vnější kontroly. Zákon se rovněž vztahuje také na územní a samosprávné celky podpořené veřejnou finanční podporou. Kontrolní řád také nově upravuje ukládání pokut, dříve pořádkových.

Významnou změnou oproti dřívější úpravě je posílení právní jistoty kontrolních orgánů při provádění úkonů před zahájením kontroly. Zákon od 1. 1. 2014 umožňuje kontrolorům provést úkony, dle kterých se rozhodnou, zda zahájí kontrolu.⁶⁶ Tyto podklady, dříve nazývané jako místní šetření či místní zjištění, mohou od účinnosti zmiňovaného zákona oficiálně sloužit jako zákonný důvod k zahájení živnostenské kontroly⁶⁷. Zde je však nutné upozornit na to, že úkony předcházející kontrole jsou zcela jiným institutem než úkony bezprostředně předcházející předložení pověření ke kontrole, kterým může být například kontrolní nákup. Tímto úkonem je kontrola totiž již zahájena.⁶⁸

Významná změna se týká rovněž pověření ke kontrole, které již nemusí být písemné. Postačí i průkaz, pokud tak stanoví jiný právní předpis. Toto ustanovení sjednotilo dosavadní nejednotnou úpravu, neboť možnost prokazovat se pouze průkazem byla již dříve zakotvena v živnostenském zákoně.⁶⁹

Dalších podstatných změn doznaly i náležitosti protokolu⁷⁰ včetně lhůt pro doručování. Důležitou povinnou náležitostí protokolu je údaj o posledním kontrolním úkonu předcházejícím vyhotovení protokolu včetně data, kdy k tomuto úkonu došlo.

Nově je také stanovena 30 nebo 60 denní lhůta, ve které musí být protokol vyhotoven. Velmi významnou změnou oproti dřívější právní úpravě je zrušení povinnosti seznamovat kontrolovanou osobu s výsledkem kontroly. Kontrolní orgán může doručit stejnopis⁷¹ protokolu kontrolované osobě bez seznámení se s protokolem. Při doručování písemností v rámci kontroly včetně doručování protokolu se subsidiárně použije správní řád⁷².

⁶⁶ §3 Zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

⁶⁷ DVORSKÁ, Olga, *Kontrolní řád – poznámkové vydání s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou*. s. 16.

⁶⁸ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, LIBOSVÁR, Ondřej. *Zákon o kontrole. Komentář*. s. 34

⁶⁹ § 60b Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon).

⁷⁰ § 12 Zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

⁷¹ Pojem "stejnopis" je upraven v § 16 odst. 3 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech spisové služby

⁷² DVORSKÁ, Olga, *Kontrolní řád – poznámkové vydání s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou*. s. 131.

Nový kontrolní řád od 1. 1. 2014 rovněž upravil terminologii a lhůty v oblasti námitek. Oproti dřívější úpravě se již nepodávají námitky proti protokolu, ale proti kontrolnímu zjištění. Lhůta pro podání námitek proti kontrolnímu zjištění se prodloužila z 5 dnů ode dne seznámení se s protokolem na 15 dnů od doručení protokolu.

V novém kontrolním řádu jsou rovněž taxativně dány lhůty, do kdy musí být námitky vyřízeny, a to do 30, popřípadě do 60 dnů. Námitky se vyřizují v řízení, ze kterého se nezpracovává rozhodnutí, ale kontrolovaná osoba je o výsledku vyřízení námítky informována neformálním způsobem.

S účinností od 1. 1. 2014 bylo do kontrolního řádu přesunuto ze živnostenského zákona oprávnění kontrolujícího požadovat na kontrolované osobě předložení dokumentů, údajů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly.

Změny nastaly i v oblasti ukládání pokut. Dle zrušeného zákona o státní kontrole bylo možné uložit fyzické osobě jednající za kontrolovanou osobu pořádkovou pokutu v případě, že tato osoba zavinila nesplnění povinnosti uložené kontrolované osobě.⁷³ Uložena mohla být opakovaně a do výše 50 tis. Kč.

Oproti tomu kontrolní řád termín „pořádková pokuta“ vypustil a od 1. 1. 2014 používá pojmy „přestupek“ a „správní delikt“.

Za přestupek, kterého se dopustí kontrolovaná nebo povinná fyzická osoba nesplněním některých z povinností uložených v § 10 výše uvedeného zákona, jí může být uložena pokuta až do výše 500 tis. Kč. Při řízení o přestupku se postupuje dle zákona o přestupcích, podpůrným předpisem je pak správní řád⁷⁴.

Za správní delikt, kterého se dopustí kontrolovaná osoba právnická či podnikající fyzická, která nesplní povinnosti z §10 zmiňovaného zákona, lze uložit pokutu až do výše 500 tis. Kč.⁷⁵

Oproti zrušenému zákonu o kontrole dle kontrolního řádu nelze výše uložené sankce uložit opakovaně.

⁷³ § 19 odst. 1 Zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole.

⁷⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁷⁵ DVORSKÁ, Olga, *Kontrolní řád – poznámkové vydání s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou*. s. 157.

3.9 Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Oblast přestupkového práva upravuje v současné době zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Vedle přestupků však existují i tzv. jiné správní delikty, které jsou vymezeny velkým množstvím zvláštních právních předpisů a dosavadní přestupkový zákon se na ně nevztahuje. Jiné správní delikty postrádají obecnou právní úpravu, proto byl dne 3. 8. 2016 přijat nový zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.⁷⁶

Výše uvedený zákon zavádí s účinností od 01. 07. 2017 jednotnou právní úpravu správněprávní odpovědnosti fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob. Zároveň nově upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání. Nová úprava se týká rovněž postupu před zahájením řízení o přestupku i v průběhu řízení. Zcela tak nahrazuje stávající právní úpravu vycházející ze zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který bude s účinností nového zákona zrušen, včetně jeho novel.

Nový zákon⁷⁷ upravuje obecné náležitosti přestupků, druhy správních trestů, postupy projednávání přestupků či příslušné lhůty. Zároveň zavádí jednotný pojem "přestupek" místo dosavadního názvosloví "správní delikt".

S tímto zákonem souvisí další zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, který obsahuje výčet skutkových podstat přestupků. I tento zákon nabyde účinnosti 1. 7. 2017.

Nový přestupkový zákon přinesl podobnou úpravu odpovědnosti a trestání jak podnikajících fyzických osob, tak právnických osob. U podnikajících fyzických osob se však bude jednat o odpovědnost objektivní s možností liberace, protože není podstatné, zda podnikatelskou činnost vykonávají podnikající fyzické osoby nebo osoby právnické. Podnikající fyzické osoby mohou vykonávat činnost nejen osobně, ale i prostřednictvím jiných osob, např. svých zaměstnanců.⁷⁸

⁷⁶ Právní prostor. *Reforma přestupkového práva*. [on-line]. Praha, 2016-08-09, [cit. 2017-01-07], dostupný z WWW: < <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=43176>>

⁷⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁷⁸ Právní prostor. *Reforma přestupkového práva*. [on-line]. Praha, 2016-08-09, [cit. 2017-01-07], dostupný z WWW: < <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=43176>>

V oblasti správního trestání byl vypuštěn dosavadní termín “sankce”, který nahradilo spojení “správní tresty”. Nadále však zůstaly instituty napomenutí, pokuta, zákaz činnosti a propadnutí věci.

Došlo také ke změnám výše pokut. Maximální výše pokuty uložená příkazem se zvyšuje ze 4 tis. Kč na maximálních 10 tis. Kč.

Zákon o odpovědnosti za přestupky již nerozlišuje blokové a příkazní řízení, ale stanoví, že na blokové řízení upravené v dosavadních zákonech se hledí jako na příkazní, přičemž je příkaz vydáván na místě.

Nově byl zaveden správní trest v podobě “zveřejnění rozhodnutí”. Tento trest může být efektivnější než samotné uložení sankce, neboť informovat veřejnost o nekalých obchodních praktikách právnických a podnikajících fyzických osob, je jedním z účelů správního práva.

Dle nového zákona o odpovědnosti za přestupky budou rovněž posuzovány přitěžující a polehčující okolnosti, které budou mít vliv na druh a vyměření správního trestu. Polehčující skutečností může být věk pachatele blízký věku mladistvého, popřípadě spáchání přestupku pod nátlakem či hrozbou. Naopak přitěžující okolností bude spáchání více či opakovaných přestupků.

Novým zákonem je pak zrušen správní trest za přestupek spočívající v zákazu pobytu na území obce, který byl zaveden novelou zákona č. 494/2012 Sb.

Zásadních změn dozná i promlčecí doba. Od 1. 7. 2017 bude délka promlčecí doby záviset na závažnosti spáchaného přestupku. Pro méně závažné přestupky bude promlčecí doba 1 rok, pro přestupky závažnější 3 roky. Nejdelší tříletá promlčecí doba se použije u přestupku s horní hranicí sazby pokuty 100 tis. Kč.

Další významnou změnou v procesní úpravě v oblasti přestupkového práva je vymezení kvalifikačních předpokladů úředních osob, které vedou řízení o přestupku. Nový zákon vyžaduje, aby osoba rozhodující v přestupkovém řízení měla vystudovaný magisterský studijní program v oboru práva. V případě, že bude mít jinou vysokou školu, musí si doplnit vzdělání zkouškou u Ministerstva vnitra do konce roku 2022. Po tomto datu

může zmiňovanou činnost vykonávat také osoba starší 50 let, pokud nejméně 10 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich.

Druhý související zákon⁷⁹ vymezuje konkrétní skutkové podstaty přestupků, které nelze zařadit do žádného zvláštního předpisu. Zároveň stanoví u jednotlivých přestupků výše sankcí, které se povětšinou zvýšily. Byla zavedena i nová skutková podstata přestupku "znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci". Tzn., že za nevhodné chování ve formě urážek, pomluv, výhrůžek apod., směřujícími proti pracovníkům veřejných institucí a úřadů, bude možné uložit sankci až do výše 10 tis. Kč.

3.10 Zákon o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu

Dne 29. 2. 2015 nabyl účinnosti zákon č. 341/2015 Sb., kterým byl změněn zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Název zákona se změnil a zkrátil na: "Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu"(zákon o cestovním ruchu).

Záměrem této novely bylo zejména zprůhlednit podnikatelské prostředí v oblasti cestovních kanceláří a agentur a zvýšit ochranu spotřebitele v oblasti povinného pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře tak, aby ze strany pojišťovny nemohlo dojít k omezení rozsahu pojistného plnění. Rozsah pojištění musí být v minimální výši 30 % z ročních tržeb z prodeje zájezdů.⁸⁰

⁷⁹ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

⁸⁰ §8 odst. 2 Zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu.

Zároveň bylo třeba sladit zákon o cestovním ruchu s dalšími právními předpisy a *“upravit dozor správních orgánů nad činností cestovních kanceláří a agentur včetně správního trestání a sankcí.”*⁸¹

Významnou změnou byla úprava definice *“zájezd”*.⁸² Oproti předešlé právní úpravě již není uvedeno, že: *“významnou částí zájezdu je tato jiná služba, pokud tvoří alespoň 20 % ceny zájezdu.”*⁸³ Rovněž se změnil termín *“cestovní smlouva”*, který byl v souladu s terminologií užívanou novým občanským zákoníkem změněn na spojení *“cestovní smlouva”*.

Další změnou oproti předchozí právní úpravě je to, že žadatel o koncesi k provozování cestovní kanceláře již nemusí dokládat prohlášení o tom, zda mu v posledních pěti letech bylo zrušeno živnostenské oprávnění k provozování cestovní kanceláře nebo agentury z důvodu porušení povinností uložených zákonem nebo z důvodu úpadku.⁸⁴

Nejvýznamnější změny nastaly v oblasti dozoru nad uvedenou oblastí včetně správního trestání.

Dozor nad dodržováním povinností vyplývajících ze zákona o cestovním ruchu byl svěřen obecním živnostenským úřadům, s výjimkou povinností, které kontroluje Ministerstvo pro místní rozvoj. Jedná se například o plnění povinností cestovních kanceláří ve vztahu k pojišťovnám, se kterými mají uzavřenou smlouvu o pojištění, či bankám vystavujícím záruky. V případě, kdy by nesplnění povinností ohrožovalo zájmy spotřebitelů, může ministerstvo cestovní kanceláři uložit zákaz nadále uzavírat a rozšiřovat smlouvy o zájezdu. Ministerstvo může rovněž podat živnostenskému úřadu návrh na pozastavení provozování živnosti nebo zrušení živnostenského oprávnění.⁸⁵

⁸¹ Metodická informace MPO 13/2015. Praha. 2015.

⁸² § 1 odst. 1 Zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu.

⁸³ Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ § 5 odst. 4 Zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu.

⁸⁵ § 58 odst. 2 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon).

Obecní živnostenské úřady ani Ministerstvo pro místní rozvoj však nejsou oprávněny provádět dohled nad plněním povinností uložených zákonem o cestovním ruchu pojišťovnám či bankám. Tento dohled je svěřen pouze České národní bance⁸⁶.

Obecní živnostenské úřady dle nové právní úpravy ukládají za nedodržování povinností vyplývajících ze zákona o cestovním ruchu nově i pokuty za vzniklé správní delikty, a to až do výše 1 milionu Kč.

Pokuty nelze ukládat v blokovém řízení, ale pouze ve správním řízení nebo ve zkráceném řízení příkazem⁸⁷, popřípadě příkazem na místě.

3.11 Zákon o ochraně spotřebitele

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele byl za dobu své účinnosti mnohokrát novelizován. Nejrozsáhlejší změny k 1. 1. 2014 přinesla novela zákona v návaznosti na nový občanský zákoník a zároveň začlenění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU, o právech spotřebitelů. Byla upravena jak práva spotřebitelů, tak povinnosti podnikatelů. K zásadnímu zvýšení ochrany spotřebitele došlo zejména při uzavírání smluvních vztahů v prostorách, která běžně k podnikání neslouží, a smluv uzavíraných prostřednictvím internetu.⁸⁸ Spotřebitel může odstoupit od smlouvy ve speciálních lhůtách, kdy nový občanský zákoník stanoví začátek běhu lhůty pro odstoupení odlišně u smluv na poskytování služeb a u smluv kupních. Pokud podnikatel neinformuje spotřebitele o jeho právech nebo ho informuje pozdě, může spotřebitel od smlouvy odstoupit do jednoho roku od uzavření smlouvy.

Nejvýznamnější změnu zákona o ochraně spotřebitele přinesl v poslední době zákon č. 378/2015 Sb. Jedna část novely nabyla účinnosti dnem vyhlášení 28. 12. 2015,

⁸⁶ Metodická informace MPO 13/2015. Praha. 2015.

⁸⁷ § 150 Zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁸⁸ SALAJKA, Radek, NOVOTNÝ, Petr. 91639. *Pár poznámek k ochraně spotřebitele v rámci NOZ*. [online]. Praha: EPRAVO.CZ, 2014-12-07. [cit. 2017-01-18], dostupný z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/par-poznamek-k-ochrane-spotrebitel-v-ramci-noz-91639.html>>

část zákona upravující řešení spotřebitelských sporů mimosoudní cestou nabyla účinnosti 1. 2. 2016. Zmiňovaná novela má návaznost na přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů (ADR)⁸⁹. Rozšiřuje stávající systém mimosoudních řešení spotřebitelských sporů, které je již využíváno v oblasti energetiky, telekomunikací či financí. Je efektivním nástrojem jak pro spotřebitele, tak pro podnikatele pro svoji jednoduchost, rychlost i nízké náklady. Přínosem mohou být i pro stát, neboť ulehčí práci soudům, které se nemusí těmito spory zabývat v případě, že se podaří spor vyřešit v rámci ADR.

Jde o ucelený systém mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, do kterého byla s účinností zákona jako obecný subjekt nově zapojena Česká obchodní inspekce. V tomto systému jsou zapojeny i specializované úřady, které spotřebitelské spory mimosoudní cestou již v době přijetí výše uvedené novely zákona o spotřebiteli řešily. Jedná se o Český telekomunikační úřad, Energetický regulační úřad a Finančního arbitra.⁹⁰

Na výše uvedenou změnu navazuje další změna týkající se povinnosti obchodníků informovat spotřebitele jasně, srozumitelně a snadno dostupným způsobem o možnosti řešit spor formou mimosoudního řešení. Dále musí uvést, u kterého subjektu mimosoudního řešení sporů lze učinit podání, včetně jeho internetové adresy. Tyto informace musí uvádět i na webových stránkách v případě, že je má zřízené, a v obchodních podmínkách. Obchodníci měli povinnost upravit všeobecné obchodní podmínky nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tzn. nejpozději do 30. 4. 2016. V případě, že se spor mezi stranami nepodaří urovnat přímo, musí podnikatel výše uvedené informace poskytnout spotřebiteli v listinné podobě či jiném trvalém nosiči dat⁹¹.

⁸⁹ Alternative Dispute Resolution.

⁹⁰ Česká obchodní inspekce. *Mimosoudní řešení sporů*. [on-line]. Praha: 2016-12-07. [cit. 2016-12-07], dostupný z WWW: <<http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/prava-spotrebitelu/mimosoudni-reseni-spotrebitelskych-sporu-adr/>>

⁹¹ § 14 Zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

3.12 Zákon o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě

Dne 1. 10. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě, který upravuje prodejní dobu v provozovnách během daných státních svátků. Porušení zákazu ve stanovené dny je správním deliktem a sankcionováno je Českou obchodní inspekcí. Výše uvedený zákon se vztahuje zejména na prodejní dobu ve velkoobchodních a maloobchodních provozovnách, ale i zastavárnách, provozovnách s použitým zbožím a výkupnách odpadů: *“Omezení stanovené v § 1 a 2 se vztahuje obdobně i na prodejní a výkupní dobu zastaváren, provozoven určených k obchodování s použitým zbožím a zařízení určených ke sběru a výkupu odpadů, a to bez ohledu na velikost prodejní nebo výkupní plochy.”*⁹²

Z tohoto zákazu však existuje celkem šest výjimek, kterých se výše uvedené povinnosti netýkají. Jde o:

- prodejny s nižší prodejní plochou než 200 m²,
- čerpací stanice
- prodejny na autobusových a železničních nádražích a letištích
- lékárny
- prodejny ve zdravotnických zařízeních
- prodej v době vyhlášeného stavu nebezpečí, ohrožení státu, válečného a nouzového stavu.⁹³

Na základě výše uvedených výjimek tak může docházet k případům, kdy v nákupních centrech budou některé velké prodejny zavřeny, zatímco řada prodejen, které mají výjimku, budou otevřené. Tím je nepřímo omezena konkurenceschopnost velkých podnikatelů, kteří zákaz prodeje v uvedené státní svátky nejvíce odmítají⁹⁴.

⁹² § 2 Zákona č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě.

⁹³ § 1 odst. 3 Zákona č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě.

⁹⁴ Aktuálně.cz. *První svátek bez nákupů*. [on-line]. Praha: 2016-11-17. [cit. 2017-02-11], dostupný z WWW: < <https://zpravy.aktualne.cz/finance/nakupovani/sedm-svatku-bez-nakupu-supermarkety-poprve-povinne-zavrou-uz/r~237739c43de711e6bc7c0025900fea04> >

3.13 Zákon o evidenci tržeb (EET)

Dne 1. 12. 2017 nabyl účinnosti zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále jen EET), který v současné době vzbuzuje silné emoce a doslova hýbe nejen podnikatelskou, ale i spotřebitelskou veřejností napříč Českou republikou. Cílem tohoto nového zákona je především vyšší výběr daní a také narovnání podnikatelského prostředí. Záměrem zákona je i srovnat podmínky a odstranit relativní konkurenční výhody mezi provozovateli kamenných obchodů a e-shopů. Pro podnikatelskou veřejnost elektronická evidence tržeb znamená povinnost prostřednictvím internetu evidovat všechny své hotovostní tržby od okamžiku zaplacení⁹⁵. Podnikatelé musí rovněž odesílat záznamy o převodech prostředků, které lze považovat za peníze, např. vouchery, slevové kupony, žetony atd., v reálném čase do centrálního úložiště Finanční správy⁹⁶: *“Údaje o evidované tržbě lze zaslat pouze na společné technické zařízení určené správcem daně ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně způsobem umožňujícím dálkový přístup.”*⁹⁷

Pro plnění výše uvedených povinností mohou podnikatelé využít jakékoliv elektronické zařízení, které umí odeslat požadované informace na server Finanční správy a vystavit účtenku pro zákazníka. Není potřeba žádných speciálních zařízení, která by musela být vybavena fiskální pamětí, záleží jen na podnikateli, jaké řešení zvolí. Při těch nejmenších tržbách může stačit i chytrý telefon s tiskárnou. Ministerstvo financí pro podporu zahájení počítá s jednorázovou daňovou slevou ve výši 5 tis. Kč, kterou budou moci využít podnikající fyzické osoby.⁹⁸

Aby byl rozběh systému plynulejší, přistoupilo Ministerstvo financí k jeho rozfázování, které nejenom umožní pozvolné zatěžování systému, ale zároveň poskytne podnikatelské veřejnosti dostatečný prostor k přípravě.

První etapa elektronické evidence tržeb byla spuštěna 1. 12. 2016 a týkala se ubytování, stravování a pohostinství. Spolu se zavedením EET byla snížena daň

⁹⁵ § 4 Zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET).

⁹⁶ ELTRZBY.CZ. *EET-revoluce v hotovostních tržbách*. [on-line]. Praha: 2017-01-07. [cit. 2017-01-07], dostupný z WWW: <http://www.eltrzyby.cz/> .

⁹⁷ § 18 Zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET).

⁹⁸ e.trzby. *Způsob fungování systému evidence tržeb*. [on-line]. Praha: 2017-02-08. [cit. 2017-02-08], dostupný z WWW: <http://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje> >

z přidané hodnoty z 21 na 15 procent u jídel v restauraci a podobných zařízeních. Toto opatření má poskytnout stravovacím zařízením kompenzaci při zavedení nového systému evidence tržeb.

Od 1. 3. 2017 se povinnost evidovat tržby dotkne maloobchodní a velkoobchodní činnosti.

Do třetí etapy, která bude zahájena 1. 3. 2018, budou zapojeny podnikatelské subjekty vykonávající činnosti, které nejsou vyjmenované v 1., 2. nebo 4. fázi. Jedná se například o občerstvení bez zázemí pro hosty ve formě stolů a židlí či pultů, stánkový prodej na festivalech a dalších akcích, taxislužbu, silniční nákladní dopravu, podnikatele ve výrobě, prodej na farmářských trzích nebo služby účetních, advokátů či lékařů.

Od 1. 6. 2018 se pak do systému zapojí například vybraní řemeslníci, poskytovatelé osobních služeb jako např. maséři, kadeřnice, kartářky, poskytovatelé specializovaných stavebních činností, opraváři domácích spotřebičů nebo astrologové.⁹⁹

Elektronická evidence se dle výše uvedeného zákona netýká plateb převáděných z účtu na účet, tržeb státu, územních samosprávních celků, příspěvkových organizací, České národní banky nebo držitele poštovní licence.

Z povinnosti evidovat tržby jsou rovněž vyjmuty spolky, jejichž hlavní činnost musí být nevýdělečná. Pokud by měl spolek příležitostné výdělky, musí je použít pouze pro financování hlavní nevýdělečné činnosti.

⁹⁹ §37 Zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET)

4 Vlastní práce

4.1 Dotazníkové šetření

Zásadní součástí praktické části této diplomní práce je dotazníkový průzkum. Byly připraveny dva dotazníky pro dvě skupiny respondentů. Jednu skupinu tvořili respondenti – podnikatelé, druhou skupinu tvořili pracovníci živnostenských úřadů.

Dotazník pro podnikatele je uskupen do 16 otázek zaměřených zejména na problémy vzniklé vydáváním stále nových a změněných právních předpisů v oblasti živnostenského podnikání. Zásadní část otázek se dotýká změn živnostenskoprávních předpisů v posledních třech letech, například v souvislosti se zavedením elektronické evidence tržeb, která je tématem číslo jedna poslední doby.

Dotazník určený pracovníkům živnostenských úřadů napříč celou republikou má 15 otázek týkajících se podnikatelské činnosti v kontextu se změnami právních předpisů v této oblasti a v návaznosti na prováděnou činnost živnostenských úřadů včetně správního trestání.

V dotaznících pro obě skupiny respondentů jsou uvedeny otázky uzavřené s typem odpovědi ANO, NE, Nevím a otázky výčtové s výběrem alternativ odpovědí.

Podnikatelé i pracovníci živnostenských úřadů mohli po dobu přibližně 3 týdnů vyplňovat volně přístupné dotazníky na internetových stránkách vyplň.to, na které odkazovaly i letáky umístěné na pracovištích živnostenských úřadů zejména v Plzeňském kraji. Zaměstnanci z náhodně vybraných živnostenských úřadů z celé republiky rovněž obdrželi email se žádostí o vyplnění výše uvedeného dotazníku z důvodu zvýšení počtu této skupiny respondentů.

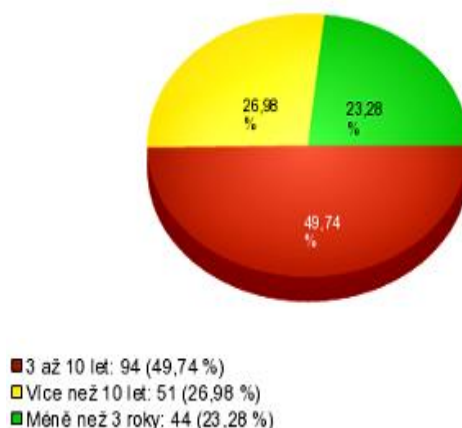
Dotazník cílený na podnikatele si zobrazilo 193 respondentů a následně jej vyplnilo 189 podnikatelských subjektů. Míra “návrtnosti” tedy tvoří 97 %. U pracovníků živnostenských úřadů si dotazník zobrazilo 206 respondentů a vyplnilo jej 205 zaměstnanců, procentuálně lze míru “návrtnosti” vyjádřit číslem 99, což znamená téměř stoprocentní “návrtnost” dotazníků.

Vzhledem k počtu respondentů jak z řad podnikatelů, tak z řad zaměstnanců živnostenských úřadů, kteří se podíleli na vyplnění dotazníků, lze konstatovat, že se jedná o dostatečně reprezentativní vzorek respondentů provedeného dotazníkového průzkumu.

4.1.1 Dotazníky pro podnikatele

1) Živnostenskou činnost aktivně provozujete:

Graf č. 1: Doba podnikání.



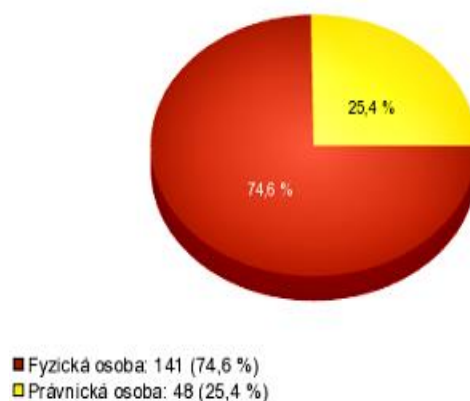
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

První otázku, týkající se doby podnikání, v největší míře – v 49,74 % vyplnili podnikatelé, kteří podnikají 3 až 10 let. Druhou skupinu tvořily podnikatelské subjekty podnikající více než 10 let – 26,98 %, nejmenší skupinu respondentů pak tvořili podnikatelé podnikající méně než 3 roky, tj. 23,28 %. Tento výsledek může odrážet nárůst počtu podnikatelských subjektů v posledních 10 letech, kdy byl vyhlášen vládní program vedoucí ke snižování administrativní zátěže podnikatelů. Zatímco k 31. 12. 2006 bylo registrováno v Registru živnostenského podnikání (RŽP) celkem 2 030 759 podnikatelů, k 31. 12. 2016 bylo zaregistrováno již 2 433 756 podnikatelských subjektů. Velký skok směrem nahoru nastal v roce 2014, kdy došlo v oblasti podnikání k největším legislativním změnám. Porovnáme-li počet podnikatelů mezi lety 2012 (2 318 690) a 2013 (2 344 841), jedná se o nárůst o 26 151 podnikatelů, mezi lety 2013 a 2014 (2 375 752) tvořil nárůst již 30 911 podnikatelů. Mezi roky 2014 a 2015 (2 400 945) se pak zvýšil počet podnikatelských subjektů o 25 193 podnikatelů.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Registr živnostenského podnikání. Statistické údaje*. [on-line], Praha, 2017, [cit. 2017-02-17], dostupný z WWW: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>.

2) Podnikáním se zabýváte jako:

Graf. č. 2: Forma podnikání.

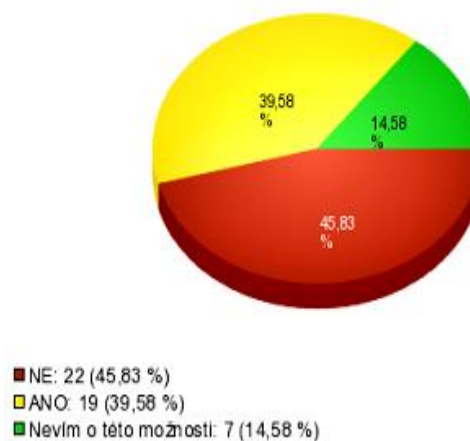


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Složení vzorku respondentů, kteří odpověděli na druhou otázku, odpovídá složení podnikatelských subjektů v České republice. K 31. 12. 2016 bylo v ČR zaregistrováno celkem 2 433 756 podnikatelů, z toho bylo 1 996 337 fyzických osob a 437 419 právnických osob.¹⁰¹

3) Podnikáte-li jako společnost s ručením omezeným, byla důvodem založení možnost od 1. 1. 2014 založit s.r.o. s minimálním vkladem 1 Kč?

Graf. č. 3: Založení s.r.o. za 1 Kč.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování

¹⁰¹ Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Registr živnostenského podnikání. Statistické údaje*. [on-line], Praha, 2017, [cit. 2017-02-17], dostupný z WWW: <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>

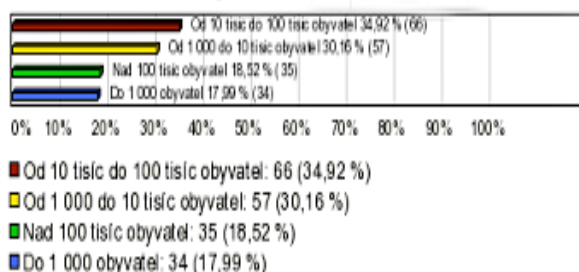
Na třetí otázku odpovídali pouze respondenti podnikající jako společnost s ručením omezeným. Největší část, téměř polovina (45,83%), uvedla, že důvodem založení jejich korporace nebyla možnost založení s.r.o. s minimálním vkladem 1 Kč.

Tento výsledek příliš nekoresponduje s výsledky dotazníkového šetření cíleného na zaměstnance živnostenských úřadů i se závěry, které vyplynuly z rozhovorů s pracovníky těchto úřadů. Nárůst vydaných živnostenských oprávnění právnickým osobám (PO) právě v době změny zákona umožňujícího založit s.r.o. s vkladem 1 Kč byl totiž skokový. Dle RŽP bylo k 31. 12. 2012 zaregistrováno 361 472 právnických osob, k 31. 12. 2013 to bylo 379 084 PO, navýšení bylo o 17 612 PO. K 31. 12. 2014 pak bylo registrováno již 400 827 PO, což je nárůst o **21 743** subjektů. Takto velký nárůst se již neopakoval. K 31. 12. 2015 bylo zaregistrováno 418 188 PO, což je oproti předešlému roku nárůst pouze o 17 361 subjektů. K 31. 12. 2016 bylo vedeno v RŽP 437 419 PO, navýšení tedy činí 19 231 PO¹⁰².

Ačkoliv nelze prokázat, že důvodem vzniku s.r.o. byla možnost vkladu 1 Kč, je vysoce pravděpodobné, že tomu tak bylo.

4) Jak velká je obec, ve které podnikáte?

Graf č. 4: Velikost obce.



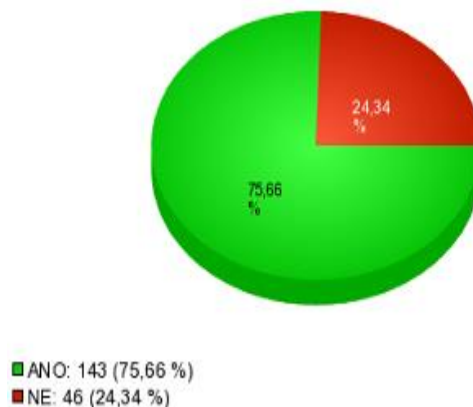
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Z respondentů, kteří dotazník vyplnili, bylo nejvíce podnikatelů – 34,92 % z obcí od 10 tisíc do 100 tisíc obyvatel. Téměř shodný počet podnikatelů – 30,16 % byl z obcí od 1 tisíce do 10 tisíc obyvatel. Další dvě skupiny respondentů byly zastoupeny podstatně méně. 18,52 % se na vyplnění dotazníků podílela skupina respondentů z obcí nad 100 tisíc obyvatel a nejméně respondentů – 17,99 % pak bylo z obcí menších než 1 tisíc obyvatel.

¹⁰² Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Registr živnostenského podnikání. Statistické údaje*. [on-line], Praha, 2017, [cit. 2017-02-20], dostupný z WWW: <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>.

5) Dělá Vám problém orientovat se v zákonech souvisejících s provozovanou činností?

Graf. č. 5: Orientace v zákonech.

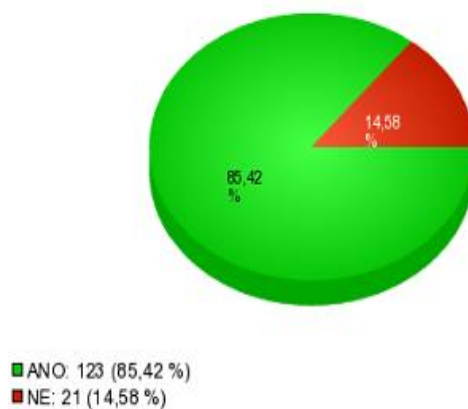


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Z výsledků šetření je zřejmé, že více než třem čtvrtinám respondentů – 75,66 % z řad podnikatelů dělá problém orientovat se v zákonech souvisejících s podnikatelskou činností. Stejný problém připouštějí i podnikatelé a někteří zaměstnanci živnostenských úřadů, kteří byli osloveni v rámci kvalitativního průzkumu.

6) V případě, že ANO, pomáhá Vám zorientovat se v živnostenskoprávních předpisech jiný subjekt?

Graf. č. 6: Pomoc v orientaci v právních předpisech.

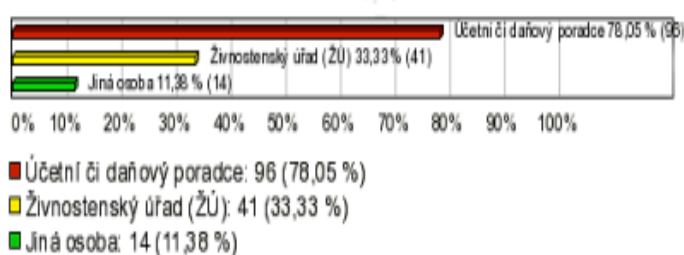


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

S výsledkem odpovědí z předešlé otázky koresponduje i výsledek odpovědí na otázku číslo 6. Vzhledem k tomu, že podnikatelské veřejnosti dělá problém se orientovat v předpisech souvisejících s jejich podnikáním, obracejí se se žádostmi o pomoc na další subjekty.

7) Pokud ANO, je to:

Graf. č. 7: Subjekt pomáhající zorientovat se podnikateli v zákonech.

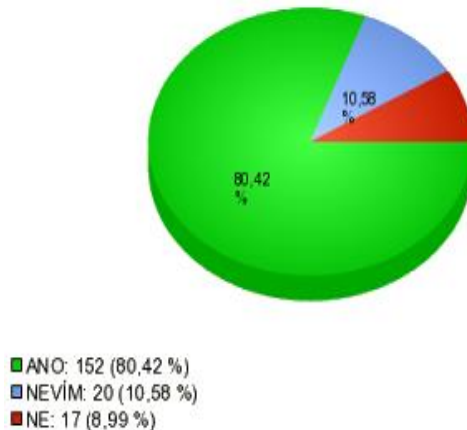


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Z výsledků dotazníkového šetření v této otázce vyplývá, že nejčastěji – v 78,05 % se podnikatelé obracejí se žádostí o pomoc při zorientování se v zákonech na svoji účetní či daňového poradce. Tento výsledek je podpořen i odpověďmi v rozhovorech s podnikateli, které byly provedeny v rámci kvalitativního šetření. Z více jak jedné třetiny pak žádají o informace i živnostenské úřady, což koresponduje nejen s výsledky dotazníkového šetření cíleného na zaměstnance živnostenských úřadů, ale i z rozhovorů s nimi.

8) Domníváte se, že právní předpisy související s podnikáním se příliš často mění, doplňují či se přijímají nové?

Graf. č. 8: Změny živnostenskoprávních předpisů.



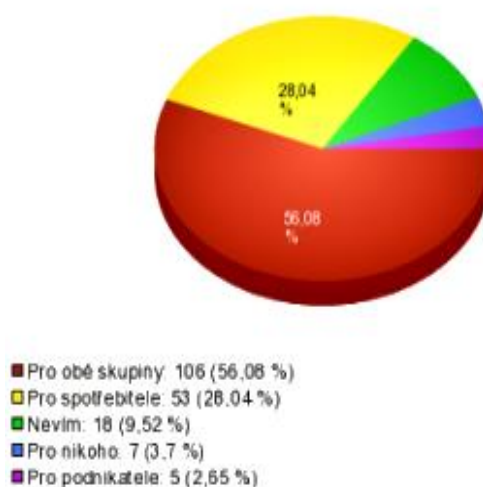
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Výsledek odpovědí na otázku č. 8 odpovídá výsledku odpovědí na otázku č. 5. 75,66 % podnikatelů má problém orientovat se v živnostenskoprávních předpisech a 80,42 % těchto respondentů se domnívá, že se tyto předpisy příliš často mění, doplňují nebo přijímají nové.

Tento výsledek není překvapením, neboť jen živnostenský zákon se za dobu jeho účinnosti stačil změnit více než 140 krát. Mimo něj však s živnostenským podnikáním souvisí i řada dalších zákonů, které se také neustále mění. Zároveň došlo v období posledních tří let k rekodifikaci soukromého práva, které se rovněž zásadním způsobem dotklo živnostenského podnikání.

9) Domníváte se, že možnost od 1. 2. 2016 řešit spory mezi podnikateli a spotřebiteli mimosoudně prostřednictvím České obchodní inspekce, je přínosné:

Graf č. 9: Řešení sporů prostřednictvím České obchodní inspekce.

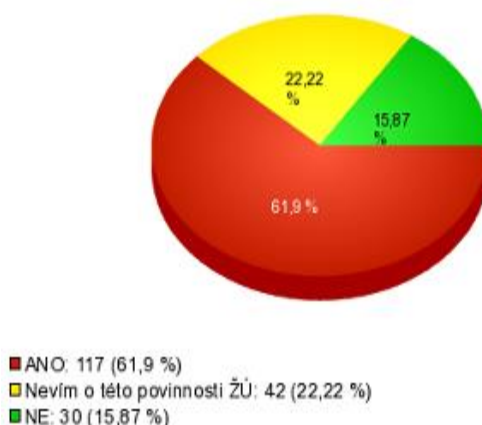


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Jeden z nově přijatých zákonů poslední doby kladně kvitovala převážná část respondentů z řad podnikatelské veřejnosti. Podnikatelé se z více než poloviny domnívají, že výše uvedený zákon bude přínosem při řešení případných sporů jak pro ně, tak pro spotřebitele. 28,04 % respondentů se pak domnívá, že bude přínosem pouze pro spotřebitele a 2,65 % si myslí, že jen pro podnikatele.

10) Domníváte se, že povinnost živnostenských úřadů ukládat doklady předložené při ohlášení živnosti do datového úložiště úřadu a zveřejnění některých osobních údajů vedly od 1. 1. 2015 ke snížení administrativní zátěže a větší ochraně citlivých údajů podnikatelů?

Graf č. 10: Snížení administrativní zátěže podnikatelů.

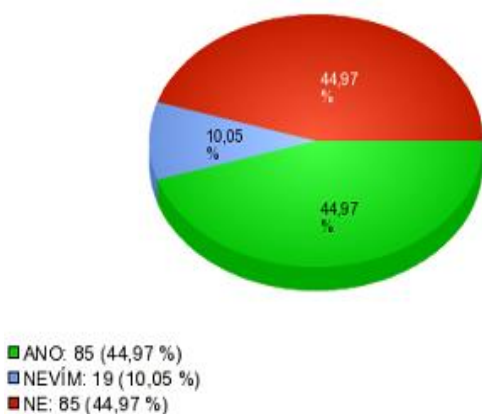


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

61,9 % podnikatelů přivítalo změnu živnostenského zákona spočívající v ukládání dokladů do datového úložiště úřadu a větší ochraně jejich osobních údajů. Tento výsledek koresponduje s výsledky dotazníkového šetření cíleného na pracovníky živnostenských úřadů i s odpověďmi v rozhovorech s těmito zaměstnanci.

11) Domníváte se, že informace o přijetí nového zákona o elektronické evidenci tržeb (EET) a povinnostech s tím spojených byly zveřejněny s dostatečným časovým předstihem před účinností tohoto zákona?

Graf č. 11: Zveřejnění informací o EET.



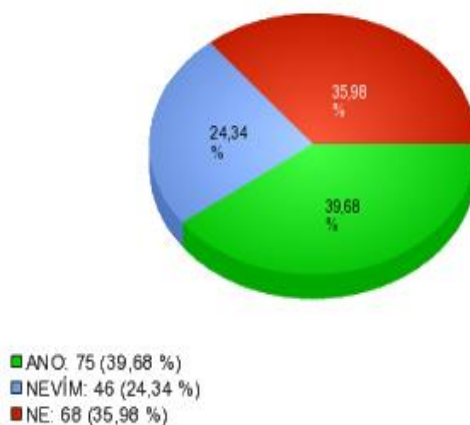
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Zajímavým výsledkem jsou odpovědi respondentů na výše uvedenou otázku, kdy se stejnou částí – 44,97 % domnívají, že informace o zavedení EET byly uvedeny v dostatečném předstihu i že v dostatečném předstihu uvedeny nebyly.

Může to být zapříčiněno tím, že ne všichni podnikatelé mají přístup k informacím na internetu, kde se uvedená problematika probírala dlouhou dobu před přijetím zákona o EET.

12) Myslíte si, že zákon o elektronické evidenci tržeblepší konkurenční prostředí při podnikání?

Graf č. 12: Konkurenční prostředí.

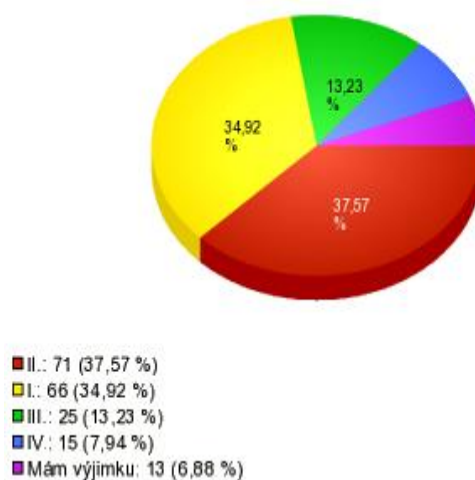


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Více než jedna třetina (39,68 %) respondentů-podnikatelů se domnívá, že nový zákon o EETlepší konkurenční prostředí. O něco méně podnikatelů (35,98 %) je opačného názoru. Tento výsledek není překvapením, neboť zavedení nového zákona do praxe se teprve rozbíhá, názory odborníků spojených s touto problematikou se různí a nikdo tak vlastně neví, co implementace EET přinese.

13) Do jaké etapy EET jste zařazen/a:

Graf č. 13: Zařazení do etapy EET.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Téměř stejná výše respondentů odpovídajících na tuto otázku je zařazena jak do I. etapy, která již probíhá, tak do II. etapy, která bude v nejbližší době zahájena. Pravděpodobně proto, že je pro ně problematika EET zcela aktuální, se rozhodli vyplnit tento dotazník.

14) Jakou výši výdajů předpokládáte v souvislosti s implementací EET při Vašem podnikání:

Graf č. 14: Výše výdajů spojených s EET.

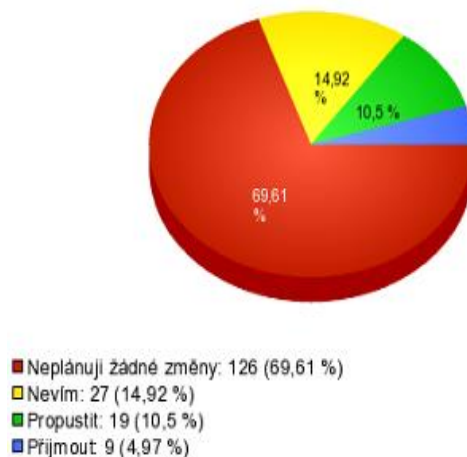


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Více jak 50 % podnikatelů se domnívá, že výdaje spojené se zavedením EET budou činit od 10 do 100 tisíc Kč. Necelá čtvrtina respondentů pak bude mít výdaje do 10 tisíc Kč. Tento výsledek koresponduje s údaji, které uváděli podnikatelé i v rozhovorech.

15) Budete nucen/a v souvislosti se zavedením EET zaměstnance:

Graf č. 15: Pohyb zaměstnanců.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Téměř 70 % respondentů uvedla, že neplánuje žádné změny týkající se zaměstnanců. Výsledek odpovědí na tuto otázku je překvapivý vzhledem k tomu, že mediální kampaň uváděla, že dopad na podnikatele bude po všech stránkách negativní, tzn., že i v pohybu zaměstnanců. Výsledek však koresponduje s odpověďmi v rozhovorech v kvalitativním výzkumu, neboť pouze jeden podnikatel zmínil nutnost přijmout další účetní v souvislosti se zavedením EET. Zde se však jednalo o podnikatelský subjekt, který má rozsáhlou síť kaváren i restaurací po celé republice, přijetí dalších zaměstnanců se tak dalo předpokládat.

16) V souvislosti se zavedením EET:

Graf č. 16: Změny v podnikání.



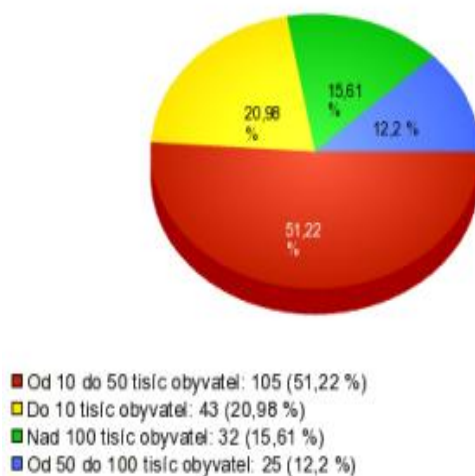
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

S výše uvedenou otázkou souvisí i poslední otázka cílená na podnikatele, která měla úlohu částečně kontrolní. Výsledek této otázky odpovídá výsledku předešlé otázky, kdy téměř shodný počet respondentů – 71,27 % uvedl, že v souvislosti se zavedením EET zatím neplánuje žádné změny. Z výsledků je zřejmé, že podnikatelé nevnímají nový zákon o EET tak negativně, jak je prezentováno hromadnými sdělovacími prostředky. Obdobně lze vnímat i závěry z rozhovorů s podnikateli v rámci kvalitativního výzkumu.

4.1.2 Dotazníky pro pracovníky živnostenských úřadů

1) Jste pracovník obecního živnostenského úřadu s územní působností:

Graf č. 17: Územní působnost živnostenského úřadu.

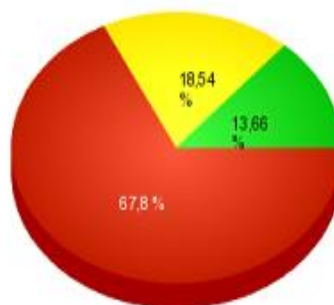


Zdroj: vlastní šetření a vlastní šetření

Respondenty dotazníku pro zaměstnance živnostenských úřadů tvoří dle odpovědí na 1. otázku z více jak 50 % pracovníci úřadů s územní působností od 10 tisíc do 50 tisíc obyvatel. Více jak 20 % tvoří respondenti z úřadů s působností do 10 tisíc obyvatel. Přibližně 15 % respondentů pochází z živnostenských úřadů s rozsáhlou územní působností nad 100 tisíc obyvatel, jako jsou například magistrátní města.

2) Pracujete na úseku:

Graf č. 18: Pracoviště živnostenského úřadu.



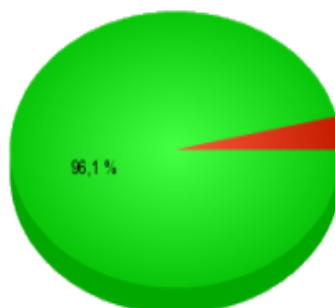
■ Na spojeném pracovišti, kde vykonávám obojí: 139 (67,8 %)
■ Kontroly a správního řízení: 38 (18,54 %)
■ Registrace: 28 (13,66 %)

Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Z výsledku odpovědí na 2. otázku vyplynulo, že nejvíce respondentů, kteří dotazník vyplnili, téměř 70 %, pracuje na spojeném pracovišti, kde vykonávají jak činnost registrační, tak činnost kontrolní i správního řízení. Tento výsledek koresponduje s výsledky odpovědí na otázku č. 1, neboť právě na „menších“ živnostenských úřadech jsou pracoviště zpravidla spojená, oproti „velkým“ úřadům, kde se pracoviště dělí na samostatná oddělení, například registrace, kontroly či správní.

3) Myslíte si, že živnostenskoprávní předpisy se příliš často mění, doplňují či se přijímají nové?

Graf č. 19: Změny zákonů.



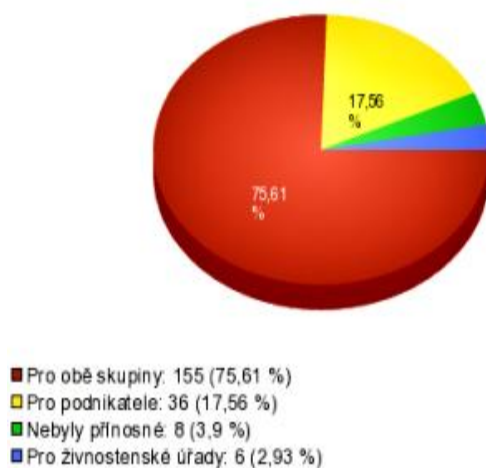
■ ANO: 197 (96,1 %)
■ NE: 8 (3,9 %)

Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Téměř 100 % pracovníků živnostenských úřadů se domnívá, že změny v oblasti živnostenskoprávních předpisů jsou příliš časté. Tyto odpovědi korespondují s názory podnikatelů vyjádřené v dotaznících cílených na podnikatelskou veřejnost i s názory uvedenými v rozhovorech. Rovněž tak odráží skutečnost, že změny například živnostenského zákona proběhly od roku 1992 do současnosti více než 140 krát.

4) Změny právních předpisů a nové zákony spojené se živnostenským podnikáním v posledních třech letech byly dle Vás přínosem pro:

Graf č. 20: Přínos změn právních předpisů.

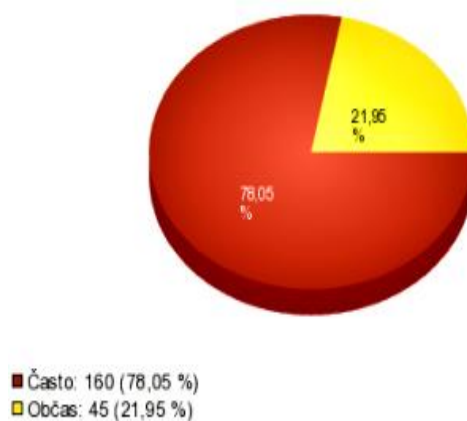


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Tři čtvrtiny respondentů se domnívá, že změny zákonů v oblasti podnikání za období posledních tří let byly přínosné pro podnikatele i živnostenské úřady. 17,56 % respondentů je pak přesvědčeno, že změny byly přínosné pouze pro podnikatele. Poslední dvě celkem zanedbatelné skupiny tvoří respondenti, kteří si myslí, že změny či novely zákonů nebyly přínosem pro žádnou skupinu (3,9 %), či jen pro živnostenské úřady (2,93 %). To odpovídá i výsledkům kvalitativního průzkumu.

5) Obrací se na Váš úřad podnikatelé s dotazy týkajícími se podnikatelské činnosti, v poslední době např. v souvislosti se zavedením EET:

Graf č. 21: Četnost dotazů podnikatelů.

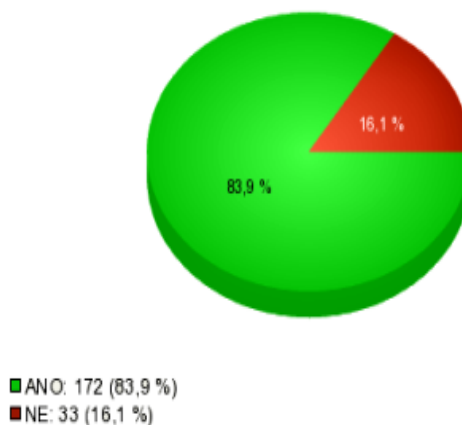


Zdroj: vlastní šetření a zpracování

Výsledek odpovědí na otázku č. 5, kdy respondenti v 78,05 % uvedli, že se na ně obracují podnikatelé s dotazy týkajícími se podnikatelské činnosti, v poslední době pak zejména ve spojení s implementací EET, koresponduje s výsledky rozhovorů se zaměstnanci živnostenských úřadů i dotazníkového šetření provedeného u podnikatelské veřejnosti.

6) Zvýšil se po 1. 1. 2014 skokově počet živnostenských oprávnění vydaných Vaším úřadem nově založeným právnickým osobám – společností s r.o.?

Graf č. 22: Živnostenská oprávnění vydaná s. r. o.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

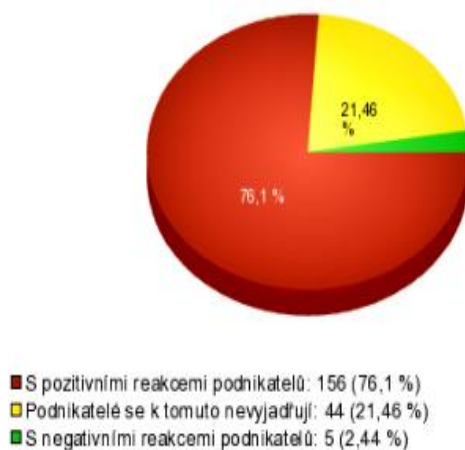
Více než 83 % zaměstnanců živnostenských úřadů uvedlo, že se po výše uvedeném datu skokově zvýšil počet ŽO vydaných nově založeným společnostem s ručením omezeným.

Výsledek koresponduje s údaji vedenými v Registru živnostenského podnikání. Nárůst vydaných živnostenských oprávnění právnickým osobám (PO) právě v době změny zákona, umožňujícího založit s.r.o. s vkladem 1 Kč, byl dle údajů Registru živnostenského podnikání opravdu skokový. K 31. 12. 2012 zaregistrováno 361 472 právnických osob, k 31. 12. 2013 to bylo 379 084 PO, navýšení bylo o 17 612 PO. K 31. 12. 2014 pak bylo registrováno již 400 827 PO, což je nárůst o **21 743** subjektů. Takto velký nárůst se již neopakoval. K 31. 12. 2015 bylo zaregistrováno 418 188 PO, což je oproti předešlému roku nárůst pouze o 17 361 subjektů. K 31. 12. 2016 bylo vedeno v RŽP 437 419 PO, navýšení tedy činí 19 231 PO¹⁰³.

Ačkoliv nelze prokázat, že důvodem vzniku s.r.o. byla možnost vkladu 1 Kč, je vysoce pravděpodobné, že tomu tak bylo. S tímto výsledkem se ztotožňují i pracovníci živnostenských úřadů, kteří poskytli rozhovor v rámci kvalitativního průzkumu.

7) Od 1. 1. 2015 je povinností živnostenských úřadů ukládat doklady předložené při ohlášení živnosti do datového úložiště úřadu a zveřejňovat některé citlivé údaje podnikatelů. Setkáváte se:

Graf č. 23: Ukládání dokladů a zveřejnění osobních údajů.



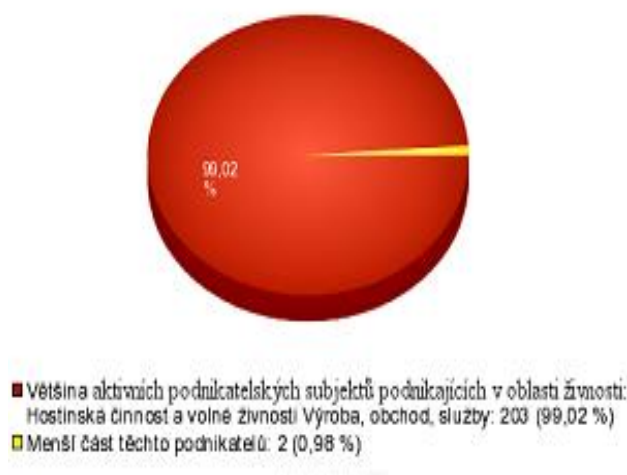
Zdroj: vlastní šetření a zpracování

¹⁰³ Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Registr živnostenského podnikání. Statistické údaje*. [on-line], Praha, 2017, [cit. 2017-02-20], dostupný z WWW: <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>.

Respondenti z řad zaměstnanců živnostenských úřadů více jak z tří čtvrtin uvedli, že podnikatelé uvítali změny spočívající v povinnosti ukládat elektronické kopie dokladů do živnostenského rejstříku i větší ochranu jejich osobních údajů. Obdobný výsledek přinesly i rozhovory se zaměstnanci a dotazníkové šetření cílené na podnikatele.

8) V souvislosti se zpřísněním podnikání v oblasti prodeje lihovin využila bezplatnou transformaci k získání koncese k prodeji lihu u Vašeho úřadu v období od 17. 10. 2013 do 17. 4. 2014:

Graf č. 24: Transformace k získání koncese k prodeji lihovin.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

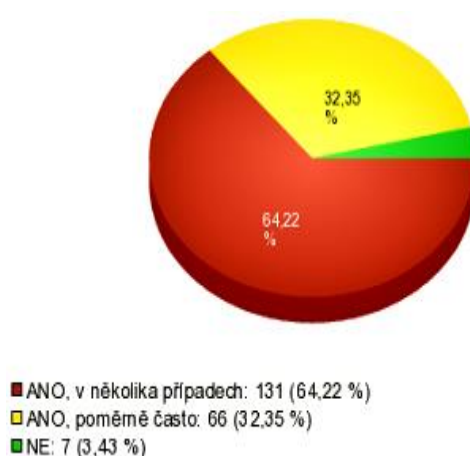
Dle výsledků odpovědí na otázku č. 8 je zřejmé, že téměř většina podnikatelů požádala v době transformace o bezplatné vydání koncese umožňující obchodovat s lihem. Tomu odpovídají i údaje, uvedené v rozhovorech s pracovníky živnostenských úřadů a zároveň se dají obdobné výsledky odvodit z údajů o vydaných koncesích v RŽP. Porovnáním počtu koncesí v roce 2012 (119 989) a 2013 (143 084) bylo zjištěno, že došlo k nárůstu o 23 095 koncesí. V roce 2014 počet koncesí ale skokově vzrostl na 217 926 koncesí, což je **nárůst o 74 842** koncesí. V roce 2015 pak činil nárůst pouze 14 372 koncesí a v roce 2016 se počet zvýšil jen o 15 839 koncesí¹⁰⁴. Přestože RŽP neuvádí koncese

¹⁰⁴ Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Registr živnostenského podnikání. Statistické údaje*. [on-line], Praha, 2017, [cit. 2017-02-27], dostupný z WWW: <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>.

dle jednotlivých živností, dá se vyvodit, že se tak vysoký nárůst vydaných koncesí v roce 2014 týká živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin“, neboť v tomto roce nebyla prováděna žádná obdobná transformace u jiné činnosti.

9) Řešil Váš úřad u výše uvedené skupiny podnikatelů v období po 17. 4. 2014 neoprávněné podnikání spočívající v provozování živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin“ bez příslušné koncese?

Graf č. 25: Neoprávněné podnikání v oblasti prodeje lihovin.

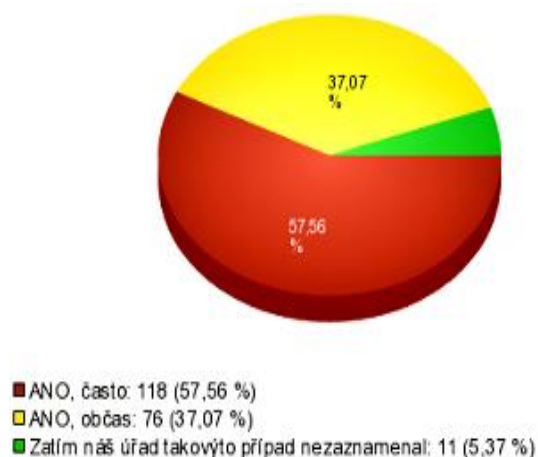


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Více než 60 % respondentů odpovědělo, že v několika případech řešili neoprávněné podnikání v oblasti prodeje a distribuce lihovin v období po bezplatné transformaci. Výsledky šetření odpovídají výsledkům odpovědí vyplývajících z rozhovorů s pracovníky živnostenských úřadů.

10) Ruší Váš úřad od 1. 1. 2014 živnostenská oprávnění právnickým osobám z důvodu, že jejich statutárním zástupcem je osoba, která nesmí podnikat z důvodu porušení podmínek stanovených živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy?

Graf č. 26: Rušení ŽO z důvodu porušení podmínek stanovených ŽZ právnickým osobám.

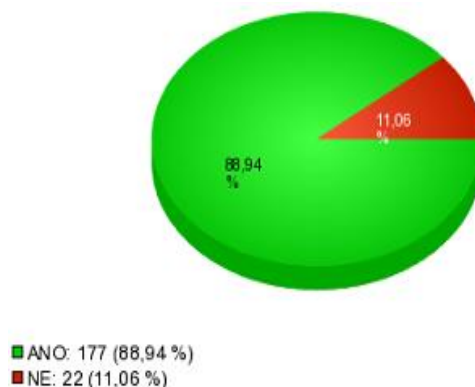


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Z výsledků odpovědí na otázku č. 8 vyplývá, že téměř 60 % respondentů ruší ve výše uvedených případech živnostenská oprávnění právnickým osobám často. V 37,5 % jsou pak živnostenská oprávnění ve zmiňovaných případech rušena občas. Výsledek koresponduje s odpověďmi zaměstnanců živnostenských úřadů v kvalitativním průzkumu. Z výsledků lze dovodit, že je stále více korporací, které obdržely tzv. „cejch“ a nesmí po zákonem stanovenou dobu podnikat. Je zřejmé, že změna živnostenského zákona, která přinesla toto zpřísnění překážek provozování živnosti, na podnikatele dolehla negativně, zároveň však více chrání spotřebitelskou veřejnost.

11) Vítáte změny kompetencí živnostenských úřadů týkající se kontrolní činnosti a správního trestání v oblasti cestovního ruchu, ke kterým došlo od 29. 12. 2015?

Graf č. 27: Změny kompetencí ŽÚ v oblasti podnikání v cestovním ruchu.

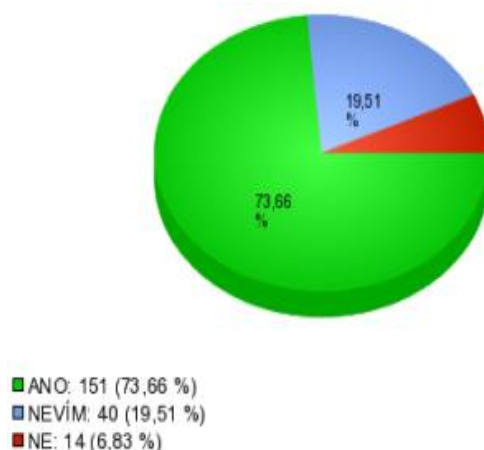


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Téměř 90 % respondentů uvedlo, že vítá zvýšení kompetencí týkajících se kontrolní činnosti včetně správního trestání v oblasti cestovního ruchu. Tento výsledek koresponduje i s výsledkem kvalitativního průzkumu, kde dotázaný pracovník Živnostenského úřadu MMP kvituje tuto změnu kladně a vysvětluje důvody.

12) Domníváte se, že změny přestupkového práva umožní mj. i živnostenským úřadům od 1. 7. 2017 lépe aplikovat přestupkové právo i postihovat porušovatele?

Graf č. 28: Změny v přestupkovém právu.

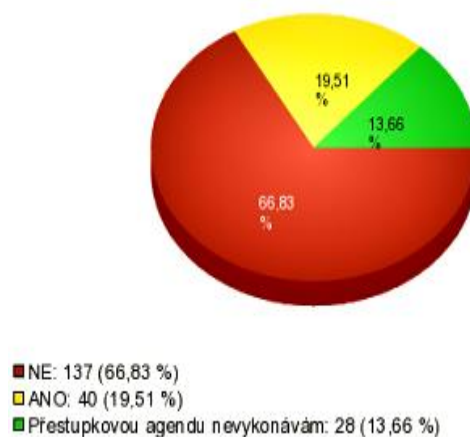


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Téměř tři čtvrtiny pracovníků živnostenských úřadů se domnívá, že nový přestupkový zákon jim umožní lépe aplikovat přestupkové právo včetně trestání. I když dosud není zcela zřejmé, zda budou zaměstnanci ŽÚ moci využívat v praxi veškeré sankční instituty, například příkazní bloky, je přijetí nového zákona v oblasti přestupků jednoznačně přínosem pro výše uvedené respondenty již proto, že se konečně sjednotí správní trestání. Nyní museli ukládat některé pokuty v sankčním řízení podle živnostenského zákona, v některých případech dle přestupkového zákona.

13) Splňujete kvalifikační předpoklady, které nový přestupkový zákon platný od 3. 8. 2016 klade na úřední osobu, která od 1. 7. 2017 povede řízení o přestupku?

Graf č. 29: Splnění kvalifikačních předpokladů zaměstnanců ŽÚ.

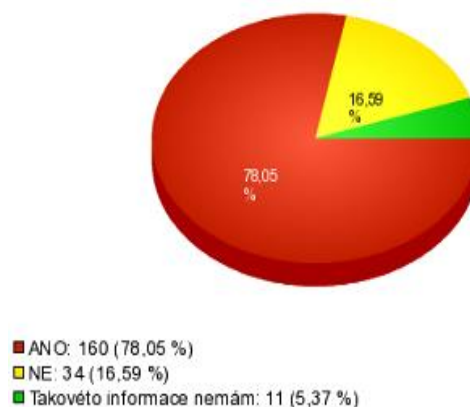


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Většina zaměstnanců živnostenských úřadů – 66,83 % nesplňuje kvalifikační předpoklady, které budou nutné pro výkon jejich činnosti od 1. 7. 2017. Tento výsledek je shodný i s údaji, které vyplynuly z kvalitativního průzkumu. Tato změna vede k negativním pocitům pracovníků živnostenských úřadů spojených s případnou ztrátou zaměstnání při nesplnění požadovaného vzdělání.

14) Setkal/a jste se v souvislosti se zavedením EET s tím, že by provozovatelé živností zařazených do I. etapy EET provozování těchto činností zrušili či přerušili?

Graf č. 30: Zrušení či přerušování činností zařazených do I. etapy EET.

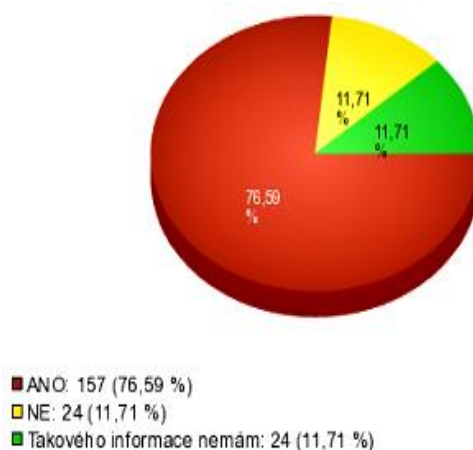


Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Téměř 80 % respondentů uvedlo, že se v souvislosti se zavedením I. etapy EET setkali s rušením či přerušením ŽO ze strany podnikatelských subjektů. Tento výsledek však neodpovídá ani výsledku dotazníkového šetření cíleného na podnikatele, kde pouze 10 % podnikatelů uvedlo, že své podnikání ukončí, ani s průzkumem kvalitativním. Je to pravděpodobně dáno tím, že k zrušení či přerušení stávajících živnostenských oprávnění došlo za situace, kdy došlo zároveň k zahájení činnosti podnikatele v jiné právní formě tak, je uvádí otázka č. 15.

15) Setkal/a jste se v souvislosti se zavedením EET v I. etapě s tím, že podnikatelé zrušili či přerušili podnikání jako fyzická osoba a zároveň oznámili podnikání jako právnická osoba s tím samým živnostenským oprávněním (hostinská činnost, ubytovací služby)?

Graf č. 31: Znovuzahájení činností v jiné právní formě v souvislosti s EET.



Zdroj: vlastní šetření a zpracování.

Výsledky odpovědí na otázku č. 15 jsou téměř shodné s výsledky odpovědí na otázku č. 14. Z toho se dá dovodit, že téměř 80 % podnikatelů, kteří v souvislosti se zavedením I. etapy EET zrušili své živnostenské oprávnění, zahájilo současně činnost v jiné právní formě.

4.2 Rozhovory

Pro doplnění kvantitativního průzkumu byl využit i kvalitativní výzkum v podobě rozhovorů s vytipovanými podnikateli i zaměstnanci Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně a Živnostenského úřadu Plzeňského kraje.

4.2.1 Rozhovory s podnikateli

Rozhovory s podnikateli byly provedeny formou strukturovaných otázek položených v návaznosti na nastíněné téma. To se týkalo dopadů změn živnostenskoprávních předpisů na jejich podnikání včetně nové povinnosti týkající se téměř celé podnikatelské veřejnosti v České republice, a to zavedení elektronické evidence tržeb.

Jan Janák, Plzeň, majitel sítě kaváren Crosscafé a restaurací na území celé České republiky. Podniká více jak 20 let.

- **Jak se Vám v České republice podniká? Nezatěžují Vás zákony, které se v oblasti podnikání neustále vydávají, či se mění?**

Komplikování podnikání státní byrokracií je konstantní. Se stále stejným tempem, od konce devadesátých let, jsou podnikatelé zásobeni novými a novými zákony. Tady bych si všiml skutečnosti, že nové zákony se převážně týkají podnikání. Nový občanský zákoník přišel po více než dvaceti letech, ale změny, například u živnostenského zákona jsou na "denním pořádku". Vedle toho, navzdory digitalizaci a jiným moderním technologiím, je státní úředník na jakékoliv pozici stále méně kompetentní a neschopný jednoduše rozhodnout. Stát, i přesto, že je na podnikání zcela závislý, chová se bez nejmenších pochyb sebedestruktivně. Množí lidi závislé a výrazně otravuje ty samostatné.

- **Pomáhá Vám orientovat se v zákonné úpravě živnostenského podnikání nějaký další subjekt, např. účetní, daňový poradce, právník, živnostenský úřad či jiná osoba, nebo zvládáte tuto problematiku sledovat sám?**

Dnes již není možné, jako v devadesátých letech, zvládnout požadavky státu bez všech subjektů, které zmiňujete. Nejen, že to zvyšuje finanční náklady podnikatele, ale stejnou měrou mu to ubírá čas na rozvoj jeho podnikání a tím pádem i rozvoj státu. Stát sám o sobě

se prostřednictvím byrokracie přirozeně požívá, a pokud nedbá podpory podnikatelů, jeho životaschopnost se značně snižuje.

- **Jakým způsobem se Vás dotklo zavedení elektronické evidence služeb? Jaké výdaje jste s tím měl, byl jste nucen přijmout zaměstnance, popř. je propustit? Budete omezovat nějak svoji činnost v souvislosti se zavedením EET?**

U firmy naší velikosti, je náklad na EET několik desítek tisíc měsíčně. To neznamená jen náklady na pokladny či jiné zařízení, ale především plat nové účetní. Kontrolní hlášení spolu s EET navýšilo množství práce natolik, že byl přijat nový člověk. Každá kontrola státu, která probíhá na základě anonymního udání, zabere několik hodin vyřizování. O nákladech státu ani nemluvě. Jen pro zajímavost uvedu, že náklad na papír do tiskáren, které tisknou účty se všemi nutnými údaji, je cca o 20% vyšší. Což v našem případě znamená asi 8 tisíc Kč měsíčně navíc.

Ondřej Zapoměl, podnikatel v oblasti stavebnictví a majitel penzionu v plzeňské městské části Křimice a kavárny v centru Plzně. Podniká 16 let.

- **Jak se Vám v České republice podniká? Nezatěžují Vás zákony, které se v oblasti podnikání neustále vydávají či se mění?**

I když nemám srovnání s jinou zemí mimo Českou republiku, mohu říci, že nejen v mém hlavním oboru podnikání – stavebnictví, je vydáváno množství zákonů, což je značně zatěžující. Je až frustrující, jak rychle se některé zákony, mění, ruší a ve výsledku si často i vzájemně odporují.

- **Pomáhá Vám orientovat se v zákonné úpravě živnostenského podnikání nějaký další subjekt, např. účetní, daňový poradce, právník, živnostenský úřad či jiná osoba, nebo zvládáte tuto problematiku sledovat sám?**

Tuto problematiku sám nezvládám, ani vzhledem k rozsahu mé činnosti i její různorodosti, zvládat nemohu. Bez pomoci účetní a daňového poradce bych byl téměř ztracen.

- **Jakým způsobem se Vás dotklo zavedení elektronické evidence služeb? Jaké výdaje jste s tím měl, byl jste nucen přijmout zaměstnance,**

popřípadě je propustit? Budete omezovat nějak svoji činnost v souvislosti se zavedením EET?

EET, která se mě dotkla již ve své I. etapě, je zatěžující nejen časově pro mě, personál i hosty. Myslím, že potencionálním daňovým únikům se dalo zabránit i jinak. Zda-li kvůli EET omezím svoji činnost, se ukáže teprve časem, po vyhodnocení výsledků a důsledků.

Nguyen Cao Van, majitel “večerky” v obci Blovice u Plzně. Podniká 9 let.

- **Jak se Vám v České republice podniká? Nezatěžují Vás zákony, které se v oblasti podnikání neustále vydávají či se mění?**

V České republice podnikám rád, i když je zákonů hodně. Já tu podnikám už mnoho let, ale pořád špatně rozumím česky a zákony tak úplně nechápu. Už jsem dostal i pokuty za to, že jsem měl něco špatně, i když jsem tak neučinil úmyslně. Je těžké tu být od rána do noci, prodávat a ještě dávat pozor, jaké povinnosti musím dodržovat. Ale snažím se to zvládnout a nedělat problémy.

- **Pomáhá Vám orientovat se v zákonné úpravě živnostenského podnikání nějaký další subjekt, např. účetní, daňový poradce, právník, živnostenský úřad či jiná osoba, nebo zvládáte tuto problematiku sledovat sám?**

Mám manželku a dceru, které naštěstí dobře rozumí, a ty mi hodně pomáhají, abych měl všechno v pořádku a neměl problémy, za které bych mohl dostat pokutu. Také mám paní účetní, která mi pomáhá, abych měl v pořádku papíry a všechno kolem nich.

- **Jakým způsobem se Vás dotklo zavedení elektronické evidence služeb? Jaké výdaje jste s tím měl, byl jste nucen přijmout zaměstnance, popřípadě je propustit? Budete omezovat nějak svoji činnost v souvislosti se zavedením EET?**

Já mám malou prodejnu, kde prodávám já a pomáhá mi moje rodina. Koupil jsem si už pokladnu, do které mi paní účetní s dcerou dávají informace o cenách za jednotlivé zboží. K pokladně jsem dostal i software zdarma, celkově mi to přišlo na necelých 6 tisíc Kč. Jsem tedy už připraven, až budu muset používat od března letošního roku elektronickou evidenci tržeb. Myslím, že nebudu muset už dělat žádné změny, budu prodávat tak, jako dosud, i s mojí paní a dcerou.

Ivana Slámová, kadeřnice s provozovnou v Plzni. Podniká 4 roky.

- **Jak se Vám v České republice podniká? Nezatěžují Vás zákony, které se v oblasti podnikání neustále vydávají či se mění?**

Ano, musím říct, že zákonů týkajících se podnikání, je příliš a také se příliš často mění. Nejde jen o živnostenský zákon, který jsem, myslím, schopna dodržovat, ale o řadu dalších souvisejících zákonů, hlavně z oblasti účetnictví a daní. Nevím, proč se tyto předpisy neustále mění a zatěžují tak všechny ty, kteří se dokáží sami uživit. Věřte mi, že to není pouze můj názor, ale podnikáme zde v provozovně tři a všechny máme stejný názor a stejné problémy s množstvím zákonů, které se nás při podnikání dotýkají.

- **Pomáhá Vám orientovat se v zákonné úpravě živnostenského podnikání nějaký další subjekt, např. účetní, daňový poradce, právník, živnostenský úřad či jiná osoba, nebo zvládáte tuto problematiku sledovat sám?**

Navážu na to, co jsem již říkala. Protože máme provozovnu dohromady tři kadeřnice, zajistily jsme si společnou účetní a daňového poradce, kteří nám pomáhají již dlouhé čtyři roky, co zde podnikáme. Bez nich bychom nebyly schopné sledovat všechny ty povinnosti, které se nás týkají, včetně vyplňování daňových přiznání a podobně. Bohužel, tato pomoc nás samozřejmě také něco stojí a tyto výdaje nejsou zrovna malé.

- **Jakým způsobem se Vás dotklo zavedení elektronické evidence služeb? Jaké výdaje jste s tím měl, byl jste nucen přijmout zaměstnance, popřípadě je propustit? Budete omezovat nějak svoji činnost v souvislosti se zavedením EET?**

I když se nás EET týká až od června 2018, snažily jsme se již získat od finančního úřadu co nejvíce informací. Zjistily jsme, že i když prodáváme vlasovou kosmetiku, nebudeme se muset zapojit do II. etapy EET, protože tento prodej tvoří jen nepatrnou část našich výdělků. To jsme si docela oddechly, protože takto máme ještě téměř rok a půl na přípravu. Už jsme také obdržely nabídku několika prodejců technického vybavení. Zdá se, že se předhánějí v nabídce různých výhod. Je možné, že nám budou stačit mobilní telefony s příslušným softwarem a příkoupěním příruční tiskárny, což by znamenalo výdaj poměrně schůdný, protože máme všechny tři “chytré telefony”. Pokud budou takto podnikat

všechny kolegyně, bude to jen v pořádku. Víme totiž o tom, že je v dnešní spoustu kadeřnic, které dělají buď úplně “na černo”, státu nic neodvádějí, nebo nepříznávají všechny tržby a stahují ceny, čímž nás ostatní poškozují.

Josef Beránek, provozovatel množství jídelen v rámci Plzeňského kraje, podniká necelých 10 let.

- **Jak se Vám v České republice podniká? Nezatěžují Vás zákony, které se v oblasti podnikání neustále vydávají či se mění?**

Tato otázka je na místě. Česká republika je známa tím, že zahrnuje všechny, nejen nás živnostníky, množstvím předpisů, které musíme dodržovat, aniž bychom byli schopni tyto zákony vůbec sledovat. Pravdou je, že některé zákony mi přišly naprosto zbytečné, některé mi naopak v podnikání pomohly. Jako příklad uvedu to, že jsem před třemi lety některé mé podniky převedl pod s.r.o. z důvodu možnosti vložit pouze 1 Kč.

- **Pomáhá Vám orientovat se v zákonné úpravě živnostenského podnikání nějaký další subjekt, např. účetní, daňový poradce, právník, živnostenský úřad či jiná osoba, nebo zvládáte tuto problematiku sledovat sám?**

Samozřejmě, mám nejen účetní, ale i daňového poradce a občas se obracím o radu na mého právního zástupce. Rozsah mé podnikatelské činnosti je opravdu velký, věnuji se především provozu jídelen, kde i občas vařím, je to můj koníček. V počátku mého podnikání jsem si však musel poradit sám, občas jsem si chodil pro radu i k pracovnícům živnostenského či finančního úřadu.

- **Jakým způsobem se Vás dotklo zavedení elektronické evidence služeb? Jaké výdaje jste s tím měl, byl jste nucen přijmout zaměstnance, popřípadě je propustit? Budete omezovat nějak svoji činnost v souvislosti se zavedením EET?**

Musím přiznat, že tento zákon je předmětem mnoha sporů s některými mými známými, ale především s kolegy z branže. Já se zavedením tohoto průhledného účtování tržeb souhlasím a snažím se přesvědčit i kolegy, že nám může být prospěšné. Jde o to, že ačkoliv mám množství jídelen, nemusel jsem v souvislosti se zavedením EET zdražovat. Je to proto, že jsem se nikdy nesnažil tržby jakkoliv krátit, živnost mě baví a chci, aby byli lidé spokojeni. Navíc jsem již několik let používal ve všech svých provozovnách

elektronické pokladny, nyní jsem je pouze dovybavil příslušným softwarem. Naopak, někteří majitelé obdobných podniků, o kterých jsem věděl, že ceny natahují, opět zdražili a mají prázdno. Nechápu, proč zdražují, když zrovna v naší branži došlo ke snížení DPH o 6 %. I když se snížení DPH netýká prodeje alkoholických nápojů, mám náklady bez problémů pokryté. Je pravda, že jídelny jsou hlavně o jídle, alkoholické nápoje k jídlu se prodávají minimálně.

Jestliže mám tedy posoudit vliv EET na mé podnikání, já ho hodnotím veskrze kladně. V poslední době mám ve všech jídelnách plno, musel jsem přijmout i nové zaměstnance.

4.2.2 Rozhovory s pracovníky živnostenských úřadů

Rozhovory se zaměstnanci Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně a Živnostenského úřadu Plzeňského kraje byly vedeny formou polostrukturovaných rozhovorů. Těmto pracovníkům byly položeny otázky zaměřené na problematiku živnostenského podnikání včetně správního trestání v kontextu se změnami zákonů v této oblasti zejména v období od 1. 1. 2014. Otázek bylo minimum, respondenti byli předem seznámeni s tématem, které mohli v odpovědích plně rozvinout.

Bc. Alena Šulcová, metodička Živnostenského úřadu Plzeňského kraje:

- **Myslíte si, že živnostenskoprávní předpisy se v posledních třech letech příliš často měnily? Byly pro podnikatele nebo živnostenské úřady přínosem, či naopak?**

Ke změně živnostenskoprávních předpisů dochází obecně velmi často a nejinak tomu bylo i v posledních třech letech. Zatímco některé změny se týkaly užšího okruhu podnikatelů, neboť zasáhly pouze do některých specifických oblastí podnikání, další změny dopadají na většinu podnikatelské veřejnosti.

V období posledních tří let došlo například k zásadní úpravě podmínek podnikání a povinností při prodeji lihu a alkoholických nápojů. Dále se museli jak podnikatelé, tak i pracovníci veřejné správy, vypořádat se změnami, které přineslo přijetí nového občanského zákoníku, zákona o obchodních korporacích či kontrolního řádu. Nově byl přijat zákon komplexně regulující oblast pyrotechnických výrobků, provádění trhacích a ohňostrojných prací, změny se promítly i do podnikání v oblasti zbraní a munice.

Mám-li zhodnotit, která ze změn živnostenskoprávních předpisů byla přínosem pro podnikatele, byla to nesporně změna živnostenského zákona provedená zákonem č. 140/2014 Sb., která s účinností od 1. 1. 2015 dává živnostenským úřadům povinnost vkládat do živnostenského rejstříku elektronické kopie dokladů předložených podnikatelem, tzv. trvale platné dokumenty, které jsou tak k dispozici všem živnostenským úřadům v České republice. Naopak k tíži některých podnikatelů může být rozšíření překážek provozování živnosti o případy, kdy podnikatel, kterému bylo sankčně zrušeno živnostenské oprávnění z důvodu, že závažným způsobem porušoval právní předpisy, dostane tzv. cejch a nemůže poté po určitou dobu ve stejné nebo příbuzné živnosti podnikat, ani být statutárním orgánem právnické osoby podnikající v této živnosti. Těchto případů je v rámci Plzeňského kraje stále více a více.

V poslední době se také zásadním způsobem upravovaly podmínky podnikání v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů. Tato úprava však prohloubila problém týkající se podnikatelských úvěrů úmyslně poskytovaných v případech, kdy měly být uzavřeny úvěry spotřebitelské. Bohužel, ačkoliv se spotřebitelské úvěry naopak ještě více zpřísnily - byly vyjmuty ze živnostenského zákona a převedeny pod kontrolu České národní banky, podnikatelské úvěry je nadále možné poskytovat v režimu volné živnosti. V případě, že se spotřebitelé dostanou do „úzkých“ a banka či nebankovní subjekt jim nebude chtít spotřebitelský úvěr poskytnout, mohou být některými „podnikavci“ nuceni uzavřít úvěr podnikatelský, který pro ně může být velmi nevýhodný. Takovými případy se již v Plzeňském kraji zabývaly nejen některé obecní úřady, ale i Policie České republiky.

Protože by mohlo jít o celorepublikový problém, bude v rámci porady vedoucích živnostenských úřadů krajských úřadů na tuto záležitost opakovaně upozorněno Ministerstvo průmyslu a obchodu.

- **Domníváte se, že po 1. 1. 2014 se v rámci kraje výrazně zvýšil počet živnostenských oprávnění vydaných nově založeným právnickým osobám – společnostem s r.o. a v případě že ano, mohla na to mít vliv možnost založit si s.r.o. za 1 Kč?**

Podle statistických údajů narůstá od r. 2014 počet nově zakládaných právnických osob a dochází i k navýšení jejich živnostenských oprávnění. Pro srovnání mohu uvést, že v r. 2013 se zvýšil počet právnických osob se sídlem v Plzeňském kraji o 269 subjektů

a v roce 2014 narostl počet již o 631 těchto subjektů. Snížení minimální výše vkladu společnosti s ručením omezeným na 1 Kč však nelze dle mého názoru jednoznačně označit za důvod navyšování jejich počtu.

- **Myslíte si, že většina aktivních podnikatelů v Plzeňském kraji v souvislosti se zpřísněním podnikání v oblasti prodeje lihovin využila v období od 17. 10. 2013 do 17. 4. 2014 bezplatnou transformaci k získání koncese k prodeji lihu?**

Porovnání počtu aktivních podnikatelů, kteří měli živnostenská oprávnění k živnostem, na základě kterých mohli před prováděnou transformací lihoviny prodávat, s počtem provedených transformací do koncesované živnosti, nasvědčuje tomu, že většina podnikatelů možnosti bezplatné změny živnostenského oprávnění využila. Například v případě hostinských provozoven, kterých je v současné době v Plzeňském kraji evidováno cca 4770, se lze s ohledem na počet udělených koncesí na prodej lihu domnívat, že potřebné živnostenské oprávnění na tuto činnost vlastní téměř všichni aktivní podnikatelé v této oblasti.

Ing. Jitka Muchková, vedoucí oddělení registrace živností Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně:

- **Myslíte si, že živnostenskoprávní předpisy se v posledních třech letech často měnily? Byly nějakým přínosem pro podnikatele nebo živnostenské úřady, či naopak?**

Ano, došlo k mnohým změnám. Pokud vzpomenu živnostenský zákon, jednalo se v poslední době například o změny týkající se nakládání s pyrotechnikou, deratizace a nakládání s bezpečnostním materiálem. Tyto změny se týkaly pouze jednotek podnikatelů, většinou byla provedena transformace bez jejich účasti, podnikatelskou veřejnost tyto změny příliš nezatížily. Podnikatelé, se kterými jsme se na našem úřadě setkali, pak přivítali změny účinné od 1. 1. 2015, kdy skenujeme jejich doklady. Z hlediska uživatele Registru živnostenského podnikání si lze tyto doklady z úložiště vytisknout nebo použít dokument o využití trvale platných dokladů. Poslední změny se týkaly vázané živnosti umožňující poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelské úvěry. V současné době nemůžeme ještě zjistit, kolik podnikatelů si požádalo o licenci u České národní banky

a kolik se rozhodlo tuto činnost ukončit. V souvislosti s ukončením poskytování spotřebitelských úvěrů v režimu živnostenském se však rozmohly dotazy na poskytování podnikatelských úvěrů. To vyvolává obavy, že někteří z těch podnikatelů, kteří neobdrží licenci na výše uvedenou činnost, se budou snažit obcházet zákon tím, že budou poskytovat spotřebitelské úvěry skrytě jako úvěry podnikatelské v režimu živnosti volné. Co mě osobně překvapilo v souvislosti se změnami, které přinesl například nový občanský zákoník, je to, že za dobu účinnosti tohoto nového zákona nikdo z osob mladších 18 let nevyužil možnosti požádat si u našeho úřadu o živnostenské oprávnění.

➤ **Obracejí se na Vás podnikatelé s dotazy týkajícími se podnikatelské činnosti, v poslední době například v souvislosti se zavedením EET?**

Ano, často zodpovídáme otázky podnikatelů i zájemců o živnostenské oprávnění, neboť zákonů v této oblasti je mnoho a orientovat se ve všech povinnostech dělá problém nejen jim, ale někdy i nám. Dotazy týkající se EET jsme obdrželi, ve většině případů však odkazujeme tazatele na finanční správu.

➤ **Zvýšil se po 1. 1. 2014 počet živnostenských oprávnění vydaných Vaším úřadem nově založeným právnickým osobám – společností s r.o.? V případě že ano, domníváte se, že důvodem mohla být možnost založit si s.r.o. za 1 Kč?**

Ano, nárůst podnikatelských subjektů – s. r. o. je stálý, i když těsně po zmiňovaném datu byl nejvyšší. Přestože subjektů s vkladem 1 Kč je většina, objevují se i korporace s vkladem 200 tisíc Kč a více. Nárůst je také způsoben tím, že podnikatelé ruší svoji živnost jako fyzická osoba a založí obchodní korporaci. Takto vzniklé právnické osoby vznikají především v poslední době, od zavedení první etapy EET.

➤ **Myslíte si, že většina podnikatelů v souvislosti se zpřísněním podnikání v oblasti prodeje lihovin využila v období od 17. 10. 2013 do 17. 4. 2014 bezplatnou transformaci k získání koncese k prodeji lihu?**

Ano, v této době došlo ke skokovému nárůstu počtu vydaných koncesí. Nárůst však pokračoval ještě i nějakou dobu po skončení bezplatného období. Ne všichni podnikatelé obchodující s lihovinami totiž tuto možnost využili a teprve následně zjistili, že nemohou distribuovat či prodávat alkohol.

Bc. Martina Augustinová, vedoucí oddělení metodickosprávního Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně:

- **Myslíte si, že živnostenskoprávní předpisy se v posledních třech letech příliš často měnily? Domníváte se, že byly pro podnikatele nebo živnostenské úřady přínosem, či naopak?**

Domnívám se, že změn živnostenskoprávních předpisů je velice mnoho, přínosem byly zejména pro podnikatele, v některých případech i pro živnostenské úřady. Pokud bych měla posoudit z pohledu oddělení, které vede sankční správní řízení, zda se nějak významně zlepšily podmínky pro správní trestání, musím bohužel konstatovat, že k velkému zlepšení kompetencí živnostenských úřadů v této oblasti nedošlo. S napětím proto očekáváme změny v sankčním trestání, které přinese nový přestupkový zákon od 1. 7. 2017. V souvislosti s tímto zákonem je však nutné zmínit změnu, která se dotkne téměř všech zaměstnanců živnostenských úřadů, kteří v současnosti ukládají podnikatelům pokuty dle živnostenského zákona. Pokud nebudou splňovat požadované vysokoškolské vzdělání s právním zaměřením, či nesloží stanovenou zkoušku, nebudou moci od roku 2022 ukládat sankce v přestupkovém řízení. To se, bohužel, týká téměř všech pracovníků našeho úřadu.

- **Odpovídáte často na dotazy podnikatelů týkající se podnikatelské činnosti, v poslední době například týkající se implementace elektronické evidence tržeb?**

Ano, dotazy týkající se problémů souvisejících s problematikou podnikání jsou na denním pořádku, zejména v rámci poskytování služeb Jednotného kontaktního místa, jehož činnost naše oddělení zajišťuje. V poslední době se množí samozřejmě i dotazy k elektronické evidenci tržeb, která podnikatele poměrně dost trápí.

- **Řešil Váš úřad v období po 17. 4. 2014 neoprávněné podnikání spočívající v provozování živnosti „prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin“ bez příslušné koncese u těch podnikatelů, kteří ale vlastnili živnostenské oprávnění k hostinské činnosti nebo volné živnosti a nepožádali o koncesi?**

Ano, tyto případy jsme řešili. Nicméně se jednalo asi o 10 případů, kdy podnikatelé opomněli požádat o koncesi, což ve většině případů v průběhu přestupkového řízení napravili.

- **Ruší Váš úřad od 1. 1. 2014 živnostenská oprávnění právnickým osobám z důvodu, že jejich statutárním zástupcem je osoba, která nesmí podnikat pro porušení podmínek stanovených živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy a jaký má tento postup dopady na podnikatele?**

Ano, překážky provozování živnosti u statutárních orgánů řešíme, jedná se o desítky případů ročně. V některých případech obchodní korporace „vymění“ jednatele a korporace funguje nadále. Stále více je však případů, kdy živnostenská oprávnění těmto společnostem odebíráme s udělením „cejchu“, tzn., že nesmí po stanovenou dobu podnikat ve stejném či obdobném oboru.

Bc. Jiří Šmolík, zástupce vedoucí oddělení kontroly Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně:

- **Domníváte se, že se živnostenskoprávní předpisy často mění či se přijímají nové a jaké mají dle Vás dopady na oblast živnostenského podnikání, zejména za období posledních tří let?**

Tato otázka dle mého názoru zahrnuje širokou oblast, neboť živnostenské podnikání ovlivňuje celá řada právních předpisů, ať se jedná o živnostenský zákon, občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích a další zvláštní předpisy. Ty pak mají vliv na práva a povinnosti nejen podnikatelské veřejnosti, ale i správních orgánů. Nejen podnikatelé, ale v některých případech i my, zaměstnanci živnostenského úřadu, máme problém se v neustále měnících se zákonech zorientovat.

Pokud bych měl posoudit změny konkrétně živnostenského zákona za cca poslední tři roky, pak bych zmínil především změnu týkající se prodeje a distribuce lihovin, kdy museli podnikatelé, kteří chtějí v této oblasti podnikat, požádat o vydání koncese. Pokud tak neučinili, může je čekat poměrně vysoký postih. Od 17. 4. 2014 náš úřad provedl řadu kontrol zaměřených na plnění této povinnosti. Přestože vydání koncese nebylo vázáno na žádná stanoviska ani prokázání odbornosti, u některých ze zkontrolovaných subjektů bylo zjištěno neoprávněné podnikání, za které byly uloženy pokuty v přestupkovém řízení. K podstatné změně došlo v oblasti úvěrování. Poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů bylo ze živnostenského zákona vyňato a poskytovatelé či zprostředkovatelé, kteří v této oblasti podnikali, musí v přechodném období požádat o licenci Českou národní banku. Kdo tak neučiní, živnostenské oprávnění mu zanikne

bez náhrady. V živnostenském režimu však mohou být nadále poskytovány podnikatelské úvěry, což prohloubí ještě více problémy, které tato činnost v některých případech nese.

➤ **Jaké další nové či změněné právní předpisy, kromě živnostenského zákona, se dle Vás zásadnějším způsobem dotkly podnikatelské činnosti?**

Těch je celá řada. Třeba nový zákon o obchodních korporacích, který přinesl zásadní změnu například ve výši kapitálu při zakládání společností s ručením omezeným. Dle názorů podnikatelů, se kterými se při naší činnosti setkáváme, nelze říci, že by tato možnost byla jednoznačně pozitivním přínosem pro podnikatele. Někteří z nich vyjadřují názor, že možnost podnikat tímto způsobem bude mít i ten, kdo vstupuje do podnikání ne se zcela čistými úmysly a bude tak poškozovat ostatní podnikatele. Dále například změna zákona o spotřebiteli, kdy je možné řešit případné spory prostřednictvím České obchodní inspekce (ADR), je podnikateli kvitována velmi kladně. Další změnou, která ovlivnila jak podnikatele, tak i živnostenské úřady, je změna zákona o cestovním ruchu. Pro podnikatele upřesňuje základní pojem zájezdu a výši zákonného pojištění zájezdů. Zároveň upravuje systém sankcí. Ten je jednoznačně přínosný pro podnikatelskou veřejnost, protože dosud mohl živnostenský úřad při zjištění porušení výše uvedeného zákona přistoupit pouze k zahájení řízení o zrušení živnostenského oprávnění, od účinnosti novely lze za některé banální nesplnění povinnosti uložit sankci a oprávnění nerušit. V neposlední řadě se na nás podnikatelé obracují i s dotazy na problematiku uzavírání obchodů o svátcích. Tyto dotazy směřujeme na Českou obchodní inspekci. V souvislosti s povinností zavírat provozovny o svátcích se setkáváme s negativními reakcemi podnikatelů zejména velkých prodejen, kteří se cítí diskriminováni oproti podnikatelským subjektům, které povinnost zavřít prodejnu o svátcích nemají. V neposlední řadě zmíním i nový přestupkový zákon, který změní oblast správního trestání. Ačkoliv jsou ještě některé nejasnosti v používání příkazních bloků, doufáme, že plně nahradí stávající pokutové bloky. Navíc je budeme moci využívat i v případě pokutování porušení povinnosti dle zákona o ochraně spotřebitele, kde jsme na místě mohli dosud uložit pouze příkaz na místě. Přínosem pak jednoznačně bude možnost využívat institut napomenutí, které dle živnostenského zákona nebylo možné.

➤ **Dotazují se Vás podnikatelé často na problematiku spojenou s jejich podnikáním, v poslední době například v souvislosti se zavedením EET?**

Ano, naše oddělení v podstatě nevykonává jen kontrolní činnost, ale zároveň přijímá a vyřizuje dotazy a podněty nejen spotřebitelů, ale i podnikatelů. Setkáváme se s celou řadou dotazů především v době, kdy dochází k novelizaci zákonů, které mají vliv na živnostenské podnikání. V poslední době tak řešíme velké množství dotazů spojených s implementací elektronické evidence tržeb, i když náš úřad není příslušným k této problematice. To však podnikatelé nerozlišují a se svými dotazy, případně svými obavami, se obracejí na úřad, kde získali živnostenské oprávnění. Kromě dotazů týkajících se technických či odborných požadavků při zavedení EET, které směřujeme na finanční správu, se setkáváme s dotazy na možnost případného zrušení živnostenského oprávnění či pozastavení dosavadní činnosti. V některých případech se jedná i o živnostníky, kteří provozovali svoji živnost jako fyzická osoba a mají zájem o zahájení činnosti jako právnická osoba či naopak. Se změnou právní formy podnikání u jednotlivých podnikatelů jsme se při naší činnosti již setkali, a to v souvislosti se zahájením první etapy EET. To, zda k tomuto kroku vedla podnikatele snaha zakrýt finanční rozsah jejich dosavadní činnosti, či měli jiný důvod, nelze jednoznačně soudit, pouze bych spekuloval. Jednoznačně však mohu konstatovat, že nedošlo k žádnému masovému rušení živnostenských oprávnění či pozastavování živností v rámci našeho úřadu.

Pokud jde o samotnou implementaci EET, názory podnikatelů, se kterými se při naší kontrolní činnosti setkáváme, se různí. Někteří tuto novou povinnost nekompromisně odmítají, jiní ji vítají.

Musím však uvést, že nejen náš úřad, ale dle informací pracovníků z jiných úřadů, se kterými jsme v kontaktu, i další živnostenské úřady, se začínají potýkat s novým fenoménem. A to s přeměnou klasických českých hospod, většinou v malých obcích, na zájmové spolky. Vzhledem k tomu, že spolků se zavedení EET netýká, snaží se touto cestou i jiní podnikatelé zákon obejít. Na živnostenských úřadech pak je prokázat, zda je činnost skutečně prováděna pouze pro podporu hlavní činnosti spolku, nebo se již jedná o činnost podnikatelskou.

5 Výsledky a návrhy opatření

Výše uvedený dotazníkový průzkum včetně rozhovorů cílených na podnikatele i pracovníky živnostenských úřadů byl proveden za účelem zjistit, jaké dopady měly změny vybraných právních předpisů v oblasti živnostenského podnikání na práva a povinnosti podnikatelské veřejnosti i správních orgánů ve sledovaném období posledních tří let včetně správního trestání.

Dotazníkového šetření zaměřeného na podnikatelskou veřejnost se zúčastnilo 189 respondentů, téměř 75 % tvořily podnikající fyzické osoby a 25 % právnické osoby. Tento výsledek odpovídá složení podnikatelské veřejnosti v celé České republice. Téměř polovina respondentů se zabývá podnikatelskou činností 3 až 10 let, další dvě téměř shodné skupiny respondentů pak podnikají více než 10 let nebo naopak méně než 3 roky.

Kvantitativního výzkumu určeného pro pracovníky živnostenských úřadů se zúčastnilo 205 respondentů z obecních úřadů napříč celou republikou. Nejvíce respondentů, více jak 50 %, tvořili pracovníci živnostenských úřadů s územní působností od 10 tisíc do 50 tisíc, kteří z více jak 70 % pracují na spojeném pracovišti, kde vykonávají činnosti jak registrační, tak kontrolní včetně vedení správního řízení.

Dotazníkové šetření bylo doplněno kvalitativním průzkumem v podobě rozhovorů.

Otázky v rámci strukturovaných rozhovorů byly položeny podnikatelům z Plzeňského kraje, mezi nimiž byly jak podnikatelské subjekty provozující živnostenskou činnost ve velkém rozsahu, tak i subjekty podnikající v malém rozsahu, české osoby i zahraniční osoba.

Polostrukturované rozhovory pak byly vedeny se zaměstnanci Živnostenského úřadu Plzeňského kraje a Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně.

Údaje získané kvantitativním a kvalitativním výzkumem i údaje vyplývající z teoretické části této diplomové práce jsou shrnuty do níže uvedených výsledků.

- Zásadním analyzovaným právním předpisem byl **živnostenský zákon**. Byly vybrány ty změny, které měly ve sledovaném období podstatný vliv na práva i povinnosti obou zkoumaných skupin:
 - Významnou změnou zmiňovaného zákona byla povinnost podnikatelů obchodujících s lihovinami mít k této činnosti od 17. 10. 2013 koncesi. Tato změna měla vést po metanolové kauze v roce 2013, kdy desítky lidí zemřely či onemocněly, k přehledu, kdo

obchoduje s lihem, a zamezení obdobných případů. Z výsledků průzkumu je zřejmé, že téměř většina podnikatelů, kteří byli v době transformace držiteli živnostenského oprávnění opravňující je prodávat či distribuovat lihoviny, si požádala bezplatně o vydání koncese. Z výsledků průzkumu dále vyplývá, že i po bezplatné transformaci si podnikatelé, kteří chtějí obchodovat s lihem, žádají o příslušné koncesní listiny. Případné neoprávněné podnikání spočívající ve výše uvedené činnosti bez příslušné koncese je dle výsledků průzkumu pak již zjišťováno jen sporadicky.

Tato povinnost přinesla zatížení nejen pro podnikatele, ale i pro živnostenské úřady, které musely provést řadu transformací dosavadních živnostenských oprávnění k hostinské činnosti a živnosti volné těm podnikatelům, kteří o transformaci požádali. Zároveň však vedla k posílení jistoty spotřebitelů, že kupované lihoviny nebudou obsahovat jedovatý metylalkohol.

- Další důležitou změnou živnostenského zákona ve sledovaném období je povinnost živnostenských úřadů ukládat trvale platné doklady podnikatelů do datového úložiště živnostenského rejstříku. Z průzkumu vyplynulo, že podnikatelé tyto změny jednoznačně uvítali, neboť již nemusí při oznamování jakékoliv změny opakovaně dokladat úřadu ty samé doklady, které již jednou doložili. Rovněž tak přivítali změny spočívající ve větší ochraně jejich osobních údajů, kdy se do neveřejné části živnostenského rejstříku nově zapisují údaje o bydlišti a rodná čísla, včetně zveřejnění údajů o podnikateli po 4 letech ode dne zániku všech jeho živnostenských oprávnění.

Tyto změny jsou značným přínosem pro podnikatele, pro zaměstnance živnostenských úřadů je skenování předkládaných dokladů určitou zátěží. Avšak v kontextu s výhodami, které přináší tento postup podnikatelské veřejnosti, je tato zátěž zanedbatelná.

- Významnou změnou bylo i rozšíření překážek provozování živnosti v těch případech, kdy je podnikateli zrušeno živnostenské oprávnění z důvodu porušování podmínek živnostenského zákona nebo zvláštních právních předpisů. Takováto osoba pak nesmí nejen po zákonem stanovenou dobu podnikat ve stejném nebo příbuzném oboru, ale také nesmí být ustanovena jako statutární zástupce korporace podnikající ve stejné oblasti. Z výsledků dotazníkového šetření i kvalitativního průzkumu je zřejmé, že z výše uvedeného důvodu je v období posledních tří let často rušeno živnostenské oprávnění právníckým osobám.

Je zřejmé, že změna živnostenského zákona spočívající ve zpřísnění překážek provozování živnosti dolehla na podnikatele negativně, zároveň však více chrání spotřebitelskou veřejnost.

- Zásadní změnou poslední doby je vyjmutí poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů ze živnostenského zákona. Poskytovatelé či zprostředkovatelé, kteří v této oblasti podnikali, musí v přechodném období požádat o licenci Českou národní banku. Tato novela měla přinést zpřísnění podmínek v oblasti úvěrování, místo toho prohloubila stávající problémy. Na základě živnostenského oprávnění k živnosti volně lze totiž poskytovat a zprostředkovávat úvěry podnikatelské. To s sebou nese riziko, že někteří podnikatelé, kteří nedosáhnou na licenci ČNB, budou nutit žadatele o úvěr uzavírat úvěry podnikatelské, které mohou být uzavřeny i za velmi nevýhodných podmínek. Tyto případy již řešily nejen některé obecní úřady, ale i Policie České republiky. Bohužel, nyní nastaly důvodné obavy, že obcházení zákona se ještě zvýší, což potvrzují v rozhovorech pracovníci živnostenských úřadů.

Výše uvedená novela živnostenského zákona jde k tíži podnikatelů, neboť jim přinesla novou povinnost spočívající v žádosti o licenci u ČNB, zároveň však zvyšuje problém spočívající v neoprávněně uzavíraných podnikatelských úvěrech.

➤ **Opatření: provést takové legislativní úpravy, aby i poskytování a zprostředkování podnikatelských úvěrů bylo zařazeno do zpřísněného režimu.**

• **I nový občanský zákoník přinesl podstatné změny, dotýkající se živnostenského podnikání:**

- V terminologii sjednotil některé dosud používané pojmy, jako například sídlo místo dosud používaného místa podnikání u podnikajících fyzických osob.

To je přínosem pro podnikatele, neboť rozlišovat pojmy jako sídlo, místo podnikání či provozovna, jim dělalo často problém.

- Po zrušení obchodního zákoníku nebyl do nového občanského zákoníku zařazen taxativní výčet obchodních listin, což může přinést problémy nejen podnikatelům, ale i správním orgánům při kontrole dodržování ustanovení o značení obchodních listin.

➤ **Opatření: Provést legislativní úpravu nového občanského zákoníku spočívající v doplnění taxativního výčtu obchodních listin.**

- Další důležitou změnu přinesl nový občanský zákoník pro osoby mladší 18 let, které za určitých podmínek, tj. přiznáním tzv. emancipace, mohou podnikat.

Tato změna je zásadním přínosem pro mladé lidi, kteří dříve v případech, kdy měli zájem a byli schopni podnikat, museli tak činit pouze prostřednictvím odpovědného zástupce s přivolením soudu.

- Další změny v oblasti živnostenského podnikání přinesl nový **zákon o obchodních korporacích**:

- Významnou změnou je možnost založení s.r.o. se základním kapitálem ve výši 1 Kč. Dle statistických údajů od r. 2014 počet nově zakládaných právnických osob roste a zvýšil se i počet jejich živnostenských oprávnění, skokový nárůst byl zaznamenán právě v roce 2014, což potvrzují i výsledky výše uvedeného šetření.

Tato změna byla jednoznačně přínosem pro podnikatele, kteří chtěli podnikat jako právnická osoba, ale dříve neměli možnost, neboť nedosáhli na výši základního kapitálu 200 tisíc Kč.

- Změny ve sledovaném období přinesl i **zákon na ochranu spotřebitele**:

- Nejvýznamnější změnou je od 1. 2. 2016 jednoznačně změna upravující řešení spotřebitelských sporů mimosoudní cestou prostřednictvím České obchodní inspekce (ADR).¹⁰⁵

Dle výsledků dotazníkového šetření i rozhovorů je zřejmé, že rozšíření stávajícího systému řešení spotřebitelských sporů je přínosem jak pro podnikatelskou veřejnost, tak pro spotřebitele, kdy se významně zkracuje doba řešení sporu a šetří náklady.

¹⁰⁵ Alternative Dispute Resolution

- Zásadní změnu v oblasti podnikání přinesl i **zákon o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě**:

- Změna spočívá v zákazu prodeje v době stanovených státních svátků v maloobchodních i velkoobchodních prodejnách nad 200 m² prodejní plochy, zastavárnách, prodejnách s použitým zbožím a výkupnách odpadů. Tento zákon je diskriminační pro určitou skupinu podnikatelů, kteří právem zákaz prodeje v uvedené státní svátky nejvíce odmítají.

➤ **Opatření: Legislativní změnou sjednotit podmínky pro všechny podnikatele – buď zákazem týkajícím se všech podnikatelských subjektů, nebo zrušením zákazu pro stávající skupinu podnikatelů.**

- Nové změny zcela zásadního charakteru přinesl **zákon o evidenci tržeb (EET)**, který se týká téměř všech podnikatelských subjektů a v současné době budí silné emoce jak ze strany podnikatelů, tak i spotřebitelské veřejnosti:

- Podnikatelé zařazení do I. i II. vlny EET, kteří byli z podstatné části respondenty výše uvedeného výzkumu, nejsou jednotni ve svých názorech na novou povinnost, kterou jim zákon přinesl. Někteří elektronickou evidenci tržeb zcela odmítají, druzí ji vítají.

- Největší problém vidí někteří podnikatelé ve zvýšení byrokracie a omezování jejich podnikatelské činnosti včetně neúměrného zvyšování nákladů. Druzí naopak vítají zákon jako narovnání podnikatelského prostředí. Tyto názory potvrzují výsledky jak kvantitativního, tak kvalitativního průzkumu. I přes tyto rozporuplné názory více než 70 % respondentů výzkumu uvedlo, že v souvislosti se zavedením EET zatím neplánuje žádné změny. Tento výsledek nekoresponduje s výsledky dotazníkového šetření určeného pracovníkům živnostenských úřadů, kdy většina respondentů uvedla, že se v souvislosti se zavedením EET setkala s rušením živnostenských oprávnění. Tato situace nastala tím, že k rušení živnostenských oprávnění, případně k přerušení činnosti ze strany podnikatelů, dochází za situace, kdy podnikatel zároveň zahajuje činnost v jiné právní formě tak, jak vyplývá z dalších odpovědí dotazníku. To potvrzují jak statistické údaje o počtech podnikatelských subjektů, tak rozhovory se zaměstnanci úřadů.

- **Problémem pak je činnost některých zájmových spolků, kdy je forma spolku pouhou „zástěrkou“ podnikatelské činnosti, a dochází tak k obcházení nejen zákona o EET, ale i zákona živnostenského.**

- Další důležité změny v oblasti podnikání, které přinesly i změny ve správním trestání a dozoru, nastaly v **oblasti cestovního ruchu**:

- Záměrem novely bylo zprůhlednění podnikání cestovních agentur i kanceláří.

Změny přinesly zvýšení ochrany spotřebitelů upravením podmínek při pojištění cestovních kanceláří proti úpadku, kdy rozsah pojištění musí být v minimální výši 30 % ročních tržeb z prodeje zájezdů, což zároveň znamená zpřísnění podmínek podnikání v této oblasti pro podnikatele.

- Nejvýznamnější změna pak nastala v oblasti dozoru a správního trestání. Byly zvýšeny kompetence obecních živnostenských úřadů tím, že jim byl s účinností od 29. 2. 2015 svěřen dozor nad dodržováním povinností vyplývajících ze zákona o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, kromě některých povinností, které dozoruje Ministerstvo pro místní rozvoj, či Česká národní banka. Zároveň mohou živnostenské úřady nově ukládat za nedodržování povinností vyplývajících ze zmiňovaného zákona pokuty, což je krok správným směrem, neboť dříve musely i za banální porušení povinností stanovených zákonem o cestovním ruchu zahájit správní řízení vedoucí ke zrušení živnostenského zákona či pozastavení činnosti.

Výše uvedené změny tedy nejen zvýšily kompetence obecních živnostenských úřadů, ale kladným způsobem upravily i správní trestání v této oblasti. Tento výsledek potvrdil jak kvantitativní průzkum, kdy změny kladně kvitují téměř v 90 % respondenti z živnostenských úřadů, tak i kvalitativní výzkum.

- Převratnou změnu v oblasti správního trestání pak přinese od 1. 7. 2017 nový **zákon o odpovědnosti za přestupky a řízeních o nich**, který je v platnosti od 3. 8. 2016:

- Nová úprava zcela nahradí stávající zákon o přestupcích a sjednotí správněprávní odpovědnost fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob včetně správního trestání. Dosud musí například pracovníci živnostenských úřadů ukládat pokuty nejen ve správním řízení dle živnostenského zákona, ale v případě neoprávněného podnikání v řízení přestupkovém. Nejsou proto překvapením výsledky kvantitativního průzkumu zaměřeného na zaměstnance živnostenských úřadů.

Nový přestupkový zákon uvítaly tři čtvrtiny respondentů, neboť jim umožní lépe aplikovat přestupkové právo včetně trestání. Z tohoto pohledu je nový přestupkový zákon přínosem pro úřední osoby.

- Další změna, kterou přinesl výše uvedený zákon v procesní úpravě, se pak dotkne všech úředníků, kteří budou rozhodovat o přestupcích. Byly zpřísněny kvalifikační předpoklady těchto osob, kdy si budou muset v případě, že kvalifikaci nesplňují, doplnit stanovené vzdělání, popřípadě sloužit zkoušku u Ministerstva vnitra, nejpozději do roku 2022. Výjimku obdrží pouze úředníci starší 50 let, kteří 10 let vedli přestupkové řízení.

Tuto změnu vnímají dotčené osoby negativně, což potvrdilo dotazníkové šetření i rozhovory se zaměstnanci živnostenských úřadů, kteří v téměř 70 % nesplňují požadované kvalifikační předpoklady. Změna vede ke ztrátě jistot výše uvedených zaměstnanců spojených s případnou ztrátou zaměstnání při nesplnění požadované kvalifikace.

- **Opatření: legislativní úpravou zmírnit požadavky na kvalifikační předpoklady úředních osob, které vedou řízení o přestupku.**

Vzhledem k tomu, že v této práci byly shrnuty změny živnostenskoprávních předpisů za období zejména po 1. 1. 2014 dotýkající se mimo jiné i činnosti živnostenských úřadů, bude diplomová práce po domluvě s vedoucím Živnostenského úřadu Magistrátu města Plzně sloužit jako metodická pomůcka pro pracovníky tohoto úřadu.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, k jakým změnám došlo v právních předpisech týkajících se oblasti živnostenského podnikání především po 31. 12. 2013, a vyhodnotit, které z těchto změn měly zásadní dopady na práva a povinnosti podnikatelské veřejnosti i správních orgánů včetně správního trestání.

K dosažení daného cíle byla prostudována, zanalyzována a komparována odborná literatura, právní předpisy a v neposlední řadě také internetové zdroje. Literární rešerše vycházela především z legislativy upravující živnostenské podnikání, včetně právních předpisů dotýkajících se podnikatelské činnosti obecně, a to zejména za období posledních tří let. Toto období bylo vybráno hlavně proto, že datum 1. 1. 2014 se stalo důležitým mezníkem v právní úpravě českého státu vzhledem k rekodifikaci soukromého práva.

V teoretické části byl zkoumán zejména živnostenský zákon, nový občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, v kontextu se správním trestáním nový zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Posuzovány byly i některé vybrané zvláštní právní předpisy, které se podnikatelské činnosti týkají. Analýze byl podroben i nový zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (EET), který v poslední době doslova rozhýbal podnikatelskou i spotřebitelskou veřejnost, politickou scénu a rozvířil mediální kampaň.

Z analýzy vybraných podkladů vyplynulo, že živnostenskoprávní předpisy doznaly v průběhu sledovaného období mnoha změn.

Z tohoto důvodu byly do dotazníkového šetření i rozhovorů cílených na podnikatelskou veřejnost i zaměstnance živnostenských úřadů vybrány ty změny, které mohly mít zásadní vliv na živnostenskou činnost.

Drtivá většina respondentů z obou skupin v úvodních otázkách kvantitativního i kvalitativního výzkumu shodně uvedla, že živnostenskoprávní předpisy se opravdu příliš často mění, doplňují, či se přijímají nové. Výsledek není překvapením, neboť jen živnostenský zákon se od 1. 1. 1992, kdy nabyl účinnosti, změnil více než 140 krát. Z tohoto důvodu není také překvapením, že většina podnikatelů v dotazníkovém šetření uvedla, že se v množství předpisů špatně orientuje a musí jim být proto v této oblasti nápomocny jiné subjekty, například účetní, daňoví poradci, právní zástupci, v neposlední řadě i pracovníci živnostenských úřadů. Tyto výsledky jsou podpořeny i výsledkem kvantitativního průzkumu cíleného na zaměstnance živnostenských úřadů, kteří v naprosté

většinou uvedli, že se na ně často obracují podnikatelé s dotazy týkajícími se podnikatelské činnosti, v poslední době například v souvislosti s implementací EET.

V dotazníkovém šetření a rozhovorech respondenti obou skupin dále odpovídali na otázky týkající se změn vybraných právních předpisů. Ve svých odpovědích vyjadřovali své názory na to, zda pro ně byly změny v posledních třech letech přínosem nebo naopak. Výsledky odpovědí obou skupin respondentů se prolínaly a doplňovaly se.

Výsledky kvantitativního i kvalitativního průzkumu včetně návrhů na opatření jsou podrobně zhodnoceny v 5. části diplomové práce, komentáře k jednotlivým výsledkům dotazníkového šetření včetně grafického znázornění je možno nalézt v části 4 této práce.

Zvláštní pozornost pak byla ve výzkumu věnována problematice týkající se elektronické evidence tržeb (EET) a dopadům, které přijetí nového zákona o EET mělo na podnikatelskou veřejnost. Dle výsledků kvantitativního i kvalitativního výzkumu se názory podnikatelů na novou povinnost rozcházejí. Více než jedna třetina respondentů se domnívá, že nový zákon o EET zlepšil konkurenční prostředí, o něco méně podnikatelů je opačného názoru, zbytek zatím nemá vyhraněný názor. Největší problém vidí někteří podnikatelé ve zvýšení byrokracie a omezování jejich podnikatelské činnosti včetně neúměrného zvyšování nákladů. I když mají podnikatelé na implementaci EET různé názory, faktem zůstává, že téměř tři čtvrtiny respondentů uvedly, že v souvislosti se zavedením EET zatím neplánují žádné změny. Naopak ukončit podnikání či omezit svoji činnost se dle průzkumu chystá nepatrná část respondentů, a to i přes rozsáhlou negativní mediální kampaň. Tento výsledek není překvapením, neboť zavedení nového zákona do praxe se teprve postupně rozbíhá, názory odborníků spojených s touto problematikou se různí a nikdo tak vlastně neví, co implementace EET přinese.

Závěrem lze konstatovat, že změn právních předpisů v oblasti živnostenského podnikání bylo ve sledovaném období posledních tří let mnoho, některé změny zákonů jsou nesystémové a nereflektují změny vyplývající z jiných zákonů. Z tohoto důvodu je pak nutné neustále právní předpisy měnit, což dokládají i návrhy opatření uvedené v části 5 této práce.

Souhrnem lze říci, že změny, které vyplynuly ze živnostenskoprávních předpisů v období od 1. 1. 2014, přinesly podnikatelům i živnostenským úřadům především nové povinnosti, v některých případech byly i přínosem.

Do závěru pak byly z důvodu množství těchto změn vybrány ty nejzásadnější.

Změny živnostenskoprávních předpisů, které měly pozitivní dopady na podnikatelskou veřejnost, například:

- možnost založení s.r.o. se základním kapitálem 1 Kč,
- prolomení hranice 18 let pro možnost podnikání mladých lidí,
- řešení sporů mimosoudní cestou prostřednictvím České obchodní inspekce,
- ukládání trvale platných dokladů podnikatelů do datového úložiště živnostenského rejstříku a zvýšení ochrany jejich osobních údajů,

Jiné byly k tíži podnikatelů, například:

- možnost obchodovat s lihovinami pouze na základě vydané koncese,
- vyjmutí poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů ze živností a nutnost požádat o licenci u ČNB,
- zpřísnění podmínek pro podnikání v oblasti cestovního ruchu,
- povinnosti vyplývající z implementace EET

Další měly pozitivní dopady na živnostenské úřady, například:

- výšení kompetencí v oblasti dozoru nad povinnostmi cestovních kanceláří a agentur včetně správního trestání,
- sjednocení odpovědnosti za přestupky včetně správního trestání v oblasti přestupkového práva.

K tíži živnostenských úřadů bylo například:

- velké množství transformovaných živností v oblasti nakládání s lihem
- prohloubení problémů v oblasti podnikatelských úvěrů
- zvýšení požadavků na kvalifikaci úředních osob v souvislosti s novým zákonem o přestupcích.

Některé změny byly přínosem pro spotřebitelskou veřejnost, například:

- zvýšení ochrany při uzavírání spotřebitelských úvěrů,
- zjednodušení řešení sporů mimosoudní cestou,
- zvýšení ochrany při uzavírání cestovních smluv.

7 Seznam použitých zdrojů

Knížní zdroje

DVORSKÁ, Olga. *Kontrolní řád - poznámkové vydání s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou*. 1. vydání. Praha: LINDE, 2013. 207 s. ISBN: 978-80-7201-902-1.

ELIÁŠ, Karel a kolektiv. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku - 2., doplněné a aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 360 s. ISBN: 978-80-7478-493-4.

HAVEL, Bohumil. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou*. 1. vydání. Ostrava: Sagit, 2012. 787 s. ISBN: 978-80-7208-923-9.

HORZINKOVÁ, Eva a URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a judikaturou*. 14. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde, 2014. 327 s. ISBN: 978-80-7201-942-7.

HURDÍK, Jan a kolektiv. *Občanské právo hmotné. Obecná část. Absolutní majetková práva*. Praha: Aleš Čeněk. 2014. 312 s. ISBN: 9788073804954.

JANKU, Martin a kolektiv. *Nové občanské právo v kostce*. Praha: C.H.Beck, 2014. 311 s. ISBN: 978-80-7400-516-9.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, LIBOSVÁR, Ondřej. *Zákon o kontrole. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. 296 s. ISBN: 978-80-7400-271-7.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. Komentář. 2. vydání*, Praha: C.H.Beck, 2013. 640 s. ISBN: 978-80-7400-501-5.

KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 404 s. ISBN: 978-80-7478-472-2.

KOLÁŘOVÁ, Monika. *Kniha: Velká kniha pro podnikání pro fyzické i právnické osoby -- aneb vše co potřebujete znát během podnikání*. 2. aktualizované vydání. Praha: Rubico, 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL Tomáš. *Zákon o obchodních korporacích – komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 2872 s. ISBN: 978-80-7478-537-5

LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník. Obecná část. Komentář*. Praha: C.H. Beck. 2014. 2400 s. ISBN: 978-80-7400-529.

Zákony

Úřední věstník Evropské Unie, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE
Usnesení č. 2/1993 Sb., o VYHLÁŠENÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD
jako součásti ústavního pořádku České republiky
Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník
Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech
Zákon č. 513/1991Sb., obchodní zákoník.
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech
Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole
Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole
Zákon č. 634/1999 Sb., o ochraně spotřebitele
Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích
Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
Zákon č. 308/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o
povinném značení lihu
Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních
příslušníků členských států EU a některých příslušníků jiných států a o změně některých
zákonů.
Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
Zákon č. 188/2016 Sb., o hazardních hrách
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností
v oblasti cestovního ruchu.
Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb
Zákon č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě.

Internetové zdroje

DEMČÁK, Marek. *Řešení pro Váš online průzkum*. [on-line]. Vyplňto.cz. Dostupný z
WWW: <http://www.vyplnto.cz/>
Hospodářské noviny. Možnost podřídit se zákonu o obchodních korporacích už potrvá jen
dva měsíce. [on-line]. Praha: BYZNYS.IHNED.CZ, 2015-10-23. [cit. 2016-12-17],
dostupný z WWW: <http://byznys.ihned.cz/podnikani/zakony-obchodni-vztahy/c1-64769180-moznost-podridit-se-zakonu-o-obchodnich-korporacich-uz-potrva-jen-dva-mesice>
SALAJKA, Radek, NOVOTNÝ, Petr. 91639. *Pár poznámek k ochraně spotřebitele v
rámci NOZ*. [on-line]. Praha: EPRAVO.CZ, 2014-12-07. [cit. 2017-01-18], dostupný z
WWW:<<http://www.epravo.cz/top/clanky>
Právní prostor. *Reforma přestupkového práva*. [on-line]. Praha, 2016-08-09, [cit. 2017-01-
07], dostupný z WWW: <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=43176>

Česká obchodní inspekce. *Mimosoudní řešení sporů*. [on-line]. Praha: 2016-12-07. [cit. 2016-12-07], dostupný z WWW: <http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/prava-spotrebitelu/mimosoudni-reseni-spotrebitelskych-sporu-adr/>

Aktuálně.cz. *První svátek bez nákupů*. [on-line]. Praha: 2016-11-17. [cit. 2017-02-11], dostupný z WWW:
< <https://zpravy.aktualne.cz/finance/nakupovani/sedm-svatku-bez-nakupu-supermarkety-poprve-povinne-zavrou-uz/r~237739c43de711e6bc7c0025900fea04> >

ELTRZBY.CZ. *EET-revoluce v hotovostních tržbách*. [on-line]. Praha: 2017-01-07. [cit. 2017-01-07], dostupný z WWW: <http://www.eltrzby.cz/> .

e.trzby. *Způsob fungování systému evidence tržeb*. [on-line]. Praha: 2017-02-08. [cit. 2017-02-08], dostupný z WWW: <<http://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje> >

Seznam grafů

Graf č. 1 Doba podnikání.....	48
Graf č. 2 Forma podnikání.....	49
Graf č. 3 Založení s.r.o. za 1 Kč.....	49
Graf č. 4 Velikost obce.....	50
Graf č. 5 Orientace v zákonech.....	51
Graf č. 6 Pomoc v orientaci v předpisech	51
Graf č. 7 Subjekt pomáhající zorientovat se v zákonech	52
Graf č. 8 Změny živnostenskoprávních předpisů	52
Graf č. 9 Řešení sporů prostřednictvím ČOI	53
Graf č. 10 Snížení administrativní zátěže podnikatelů.....	54
Graf č. 11 Zveřejnění informací o EET	54
Graf č. 12 Konkurenční prostředí.....	55
Graf č. 13 Zařazení do etapy EET.....	56
Graf č. 14 Výše výdajů spojených s EET	56
Graf č. 15 Pohyb zaměstnanců	58
Graf č. 16 Změny v podnikání	57
Graf č. 17 Územní působnost ŽÚ	58
Graf.č. 18 Pracoviště ŽÚ	59
Graf č. 19 Změny zákonů	59
Graf č. 20 Přínos změn právních předpisů.....	60
Graf č. 21 Četnost dotazů podnikatelů	61
Graf č. 22 Živnostenská oprávnění vydaná s.r.o.....	61
Graf č. 23 Ukládání dokladů do datového úložiště	62
Graf č. 24 Transformace k získání koncese k prodeji lihovin	63

Graf.č. 25 Neoprávněné podnikání v oblasti prodeje lihovin	64
Graf č. 26 Rušení ŽO z důvodu porušení podmínek	65
Graf č. 27 Změny kompetencí ŽÚ v oblasti cestovního ruchu.....	65
Graf č. 28 Změny v přestupkovém právu.....	66
Graf č. 29 Splnění kvalifikačních předpokladů zaměstnanců ŽÚ.....	67
Graf č. 30 Zrušení či přerušení činností zařazených do I. etapy EET.....	67
Graf č. 31 Znovuzahájení činností v jiné právní formě v souvislosti s EET	68

8 Přílohy

Dotazník

Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání

1) Živnostenskou činnost aktivně provozujete:

- Méně než 3 roky
- 3 až 10 let
- Více než 10 let

2) Podnikáním se zabýváte jako:

- Fyzická osoba
- Právnícká osoba

Větvení otázky:

V případě, že podnikáte jako fyzická osoba, pokračujte otázkou č. 4, v případě, že podnikáte jako právnícká osoba - s.r.o., pokračujte otázkou č. 3:

3) Podnikáte-li jako společnost s ručením omezeným (s.r.o.), byla důvodem založení s.r.o. možnost od 1.1.2014 založit s.r.o. s minimálním vkladem 1 Kč:

- ANO
- NE
- Nevím o této možnosti

4) Jak velká je obec, ve které podnikáte?

- Do 1 000 obyvatel
- Od 1 000 do 10 tisíc obyvatel
- Od 10 tisíc do 100 tisíc obyvatel
- Nad 100 tisíc obyvatel

5) Dělá Vám problém orientovat se v zákonech souvisejících s provozovanou činností?

- ANO
- NE

Větvení otázky:

V případě, že jste dal/a NE, pokračujte otázkou č. 8.

6) V případě, že ANO, pomáhá Vám zorientovat se v živnostenskoprávních předpisech jiný subjekt?

- ANO
- NE

Větvení otázky:

V případě, že jste dal/a NE, pokračujte otázkou č. 8.

7) Pokud ANO, je to:

- Účetní či daňový poradce
- Živnostenský úřad (ŽÚ)
- Jiná osoba

8) Domníváte se, že právní předpisy související s podnikáním se příliš často mění, doplňují či se přijímají nové?

- ANO
- NE
- NEVÍM

9) Domníváte se, že možnost od 1. 2. 2016 řešit spory mezi podnikateli a spotřebiteli mimosoudně prostřednictvím České obchodní inspekce, je přínosné:

- Pro podnikatele
- Pro spotřebitele
- Pro obě skupiny
- Pro nikoho
- Nevím

10) Domníváte se, že povinnost ŽÚ ukládat doklady předložené při ohlášení živnosti do datového úložiště úřadu a zveřejnění některých osobních údajů vedly od 1. 1. 2015 ke snížení administrativní zátěže a větší ochraně citlivých údajů podnikatelů?

- ANO
- NE
- Nevím o této povinnosti ŽÚ

11) Domníváte se, že informace o přijetí nového zákona o elektronické evidenci tržeb (EET) a povinnostech s tím spojených byly zveřejněny s dostatečným časovým předstihem před účinností tohoto zákona?

- ANO
- NE
- NEVÍM

12) Myslíte si, že zákon o elektronické evidenci tržeb zlepšil konkurenční prostředí při podnikání?

- ANO
- NE
- NEVÍM

13) Do jaké etapy EET jste zařazen/a:

- I.
- II.
- III.
- IV.
- Mám výjimku

Větvení otázky:

V případě, že máte výjimku, končíte vyplňování.

14) Jakou výši výdajů předpokládáte v souvislosti s implementací EET při Vašem podnikání:

- Do 10 tisíc
- Od 10 do 100 tisíc
- Nad 100 tisíc
- Nevím
- minimální - při své činnosti jsem již využíval/a elektronické zařízení podporující elektronickou evidenci tržeb

15) Budete nucen/a v souvislosti se zavedením EET zaměstnance:

- Přijmout
- Propustit
- Nevím
- Neplánuji žádné změny

16) V souvislosti se zavedením EET:

- Omezím rozsah podnikatelské činnosti
- Ukončím živnostenskou činnost
- Zatím neplánuji žádné změny
- Nebudu dělat žádné změny

Dotazník

Dopady novel zákonů na živnostenské podnikání

17) Jste pracovník obecního živnostenského úřadu s územní působností:

- Do 10 tisíc obyvatel
- 10 až 50 tisíc obyvatel
- 50 až 100 tisíc obyvatel
- Nad 100 tisíc obyvatel

18) Pracujete na úseku:

- Registrace
- Kontroly a správního řízení
- Na spojeném pracovišti, kde vykonávám obojí

19) Myslíte si, že živnostenskoprávní předpisy se příliš často mění, doplňují či se přijímají nové?

- ANO
- NE

20) Změny právních předpisů a nové zákony spojené se živnostenským podnikáním v posledních třech letech byly dle Vás přínosem pro:

- Podnikatele
- Živnostenské úřady
- Pro obě skupiny
- Nebyly přínosné

21) Obrací se na Váš úřad podnikatelé s dotazy týkajícími se podnikatelské činnosti, v poslední době např. v souvislosti se zavedením EET:

- Často
- Občas
- Výjimečně

22) Zvýšil se po 1. 1. 2014 skokově počet živnostenských oprávnění vydaných Vaším úřadem nově založeným právnickým osobám – společnostem s r.o.?

- ANO
- NE

23) Od 1. 1. 2015 je povinností živnostenských úřadů ukládat doklady předložené při ohlášení živnosti do datového úložiště úřadu a zveřejňovat některé citlivé údaje podnikatelů. Setkáváte se:

- S pozitivními reakcemi podnikatelů
- S negativními reakcemi podnikatelů
- Podnikatelé se k tomuto nevyjadřují

24) V souvislosti se zpřísněním podnikání v oblasti prodeje lihovin využila bezplatnou transformaci k získání koncese k prodeji lihu u Vašeho úřadu v období od 17. 10. 2013 do 17. 4. 2014:

- Většina aktivních držitelů živnostenského oprávnění k živnosti s předmětem Hostinská činnost a volné živnosti Výroba, obchod, služby.....
- Menší část těchto podnikatelů

25) Řešil Váš úřad u výše uvedené skupiny podnikatelů v období po 17. 4. 2014 neoprávněné podnikání spočívající v provozování živnosti „prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin“ bez příslušné koncese?

- ANO, v několika případech
- ANO, poměrně často
- NE

26) Ruší Váš úřad od 1. 1. 2014 živnostenská oprávnění právnickým osobám z důvodu, že jejich statutárním zástupcem je osoba, která nesmí podnikat z

důvodu porušení podmínek stanovených živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy?

- ANO, často
- ANO, občas
- Náš úřad zatím takovýto případ nezaznamenal

27) Vítáte změny kompetencí živnostenských úřadů týkající se kontrolní činnosti a správního trestání v oblasti cestovního ruchu, ke kterým došlo od 29. 12. 2015?

- ANO
- NE

28) Domníváte se, že změny přestupkového práva umožní mj. i živnostenským úřadům od 1. 7. 2017 lépe aplikovat přestupkové právo i postihovat porušovatele?

- ANO
- NE
- NEVÍM

29) Splňujete kvalifikační předpoklady, které nový přestupkový zákon platný od 3. 8. 2016 klade na úřední osobu, která od 1.7.2017 povede řízení o přestupku?

- ANO
- NE
- Přestupkovou agendu nevykonávám

30) Setkal/a jste se v souvislosti se zavedením EET s tím, že by provozovatelé živností zařazených do I. etapy EET provozování těchto činností zrušili či přerušili?

- ANO
- NE
- Takovéto informace nemám

31) Setkal/a jste se v souvislosti se zavedením EET v I. etapě s tím, že podnikatelé zrušili či přerušili podnikání jako fyzická osoba a zároveň oznámili podnikání jako právnická osoba s tím samým živnostenským oprávněním (hostinská činnost, ubytovací služby)?

- ANO
- NE
- Takovéto informace nemám